GLAS SVOBODE
SLOVENSKI TEDNIK
ZA KORISTI DELÁVNEGA LJUDSTVA.

Glas Svobode.

GLAS SVOBODE
SLOVENIC WEEKLY
DEVOTED TO THE INTERESTS OF THE LABORING CLASSES.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"! "KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Štev. 52. "Entered as Second-Class Matter July 8, '03 at the Post Office at Chicago, Ill, under Act of March 3 1879 Chicago, Ill., 25. decembra 1908. Subscription, $1.50 per year. Naročnina $1.50 za leto. Leto VII.

PROGRAM.

Pred drugim želimo vsem cenjenim našim naročnikom vesele praznike in srečno novo leto!!!

Zaključek leta 1908 je pred durmi! Ne bodemo prerešetavali minulo leto, ker vsak sam dobro ve, kako da je bilo. Mizerija čez mizerijo, v vseh kotih in krajih, to je vse, a kaj nam prinese bodoče leto, bodemo videli, toda dobrega nam že ni pričakovati.

Tedaj k stvari, da izspregovorimo o našem načrtu za v bodoče in prosimo, da vsi cenjeni naročniki, dopisovatelji in drugi to vpoštevajo, da ne bo izgovorov in ne jeze.

List "Glas Svobode" je na svobodnem in napredném stališču zgrajen, torej se more tudi na vrhunec tega stališča dovesti. On zastopa delavske interese na socijalistični podlagi akoravno ni nobeni socijalistični stranki odgovoren ali od nje odvisen. "Glas Svobode" še ni od stranke nikakoršne podpore dobil, tedaj je neodvisen in ker je neodvisen je tudi svoboden. Delavstvo, proletarijat list podpira, torej je, kot vesten list dolžan v korist delavstva pisati.

List "Glas Svobode" bo v bodoče sprejemal v svoje predale edino dopise, kateri bodo pisani stvarno, za javnost koristni in pa namenjeni v prospeh naših rojakov. **Proč z čenčarijami!**

Kritike se bodo sprejemale, katere bodo pisane popolnoma stvarno, nepristransko, brez namigavanja ali natolcavanja in pa s polnim podpisom kateri se objavi. S tem bo vsaki kritik prisiljen stvarno pisati in bo vso odgovornost sam prevzel.

Dopisi z **osebnimi napadi se ne bodo sprejemali.** Ako bo mislil kdo v javnosti si zadoščenja poiskati, znal bo to storiti v obliki "Poslano," in z polnim podpisom, zakar pa bo treba, kakor za oglase plačati in sicer po 5c od vsake tiskovne vrste, ktera svota je ob jednim z "Poslanim" na naše upravništvo vposlati.

To velja za naročnike in druge.

S to odredbo bo razven nekaternikom vsestransko vstreženo. List "Glas Svobode" mora biti strogo stvaren in značajen list; a revolvarstvo prepuščamo drugim.

V tem smislu prosimo vse cenjene dopisovalce, da se izdatno za dopise odločene prostore poslužujejo in pripomnimo, da jadernate stvari naj se pišejo kot članki, ktere bodemo na drugim prostoru vvrstili.

Cena listu, kod tednik je sledeča:

Za vse Združene države ameriške:

Za celo leto.....$1.50
Za pol leta.....$0.75
Za Mexiko, Canado in Evropo:
Za celo leto.....$2.00
Za pol leta $1.00
Za v Evropo (staro domovino):
Za celo leto....10 K ali $2.00
Za pol leta.....5 K ali $1.00

Naročnina se plača pri naročbi in v gotovini po "Money Order" ali pa z poštnim znamkami po 1 ali 2c. Znamke višje vrednosti se ne sprejemajo ker jih nemoremo rabiti.

Pri naročbi je **natančno** pisani naslov navesti in pri preselitvi pa **stari in novi naslov** naznaniti.

Konečno pristavimo še nekaj besedi.

Še je nekoliko naročnikov, kateri niso zaostalo naročnino plačali a se tudi ne opravičili, drugi zopet so nam pisali, da so sicer list "Glas Svobode" dobivali toda se ga odpovejo brez da bi zaostali dolg poravnali.

Prve opominamo, da svojo dolžnost napram nas store, kakor moramo mi svojo napram drugim storiti, **slednje pa zadnjikrat opozorimo, da njih prazni izgovor ni za nas mirodajn in ako nas bodo prisilili do skrajnega koraka, naj si posledice sami pripišejo.**

Onim pa, katerih dopisov nismo takoj priobčili ali pa sploh odklonili — ker niso bili za javnost — a se nam potem na nesramen način grozili, da bodo nam oziroma listu škodovali, svarimo, da kakor hitro bodemo zvedli za najmanjše protiagitacijo, bomo takoj in brezobzirno sodnim potom proti njim nastopili. To si naj zapomnijo, ker nismo otroci in se ne damo od nikogar terorizirati.

Uredništvo in upravništvo
"Glas Svobode".
597 W. 20th St. Chicago, Ill.

VABILO NA SEJO!

S tem se vabi vse člane društva št. 1, S. N. P. "Zveze" v Chicagi, Ill., da se zanesljivo udeležijo seje **dne 27. t. m. točno ob 2 uri popoldne v dvorani g. Stasny-a, 650 Blue Island Ave. in 20. ulica.**

So še nekteri člani, koji še niso naznanili glavnemu tajniku vse potrebne podatke, kot: rojstni dan, mesto ali vas, okraj itd.

Sprejemali se bojo novi člani, ter naj se zglasi kateri misli k društvu pristopiti omenjeni dan pred 2. uro, v navedeni dvorani, kjer bo zdravnik navzoč, da ga preišče in da dotični takoj postane član S. N. P. "Zveze".

Dnevni red seje je bil razglašen dne 2. t. m. v glasilu "Glas Svobode" št. 49. Posebno se pa člane opetovano opozarja, da se seje polnoštevilno udeležijo, ker bo volitev glavnega odbora veljaven do prihodnje konvencije, in pa volitev odbora "Društva št. 1" za leto 1909.

Mnogo dopisov je za rešiti na vprašanja zglašenih se bratov-rojakov iz raznih krajev Amerike, kateri želijo ustanoviti nova društva ali pa od drugih Jednot pristopiti k S. N. P. "Zvezi" v Chicagi, Ill.

Nadzorniki so pregledali knjige, račune in blagajno ter bodo pri seji o povoljni reviziji poročali, na kar bo glavni tajnik razposlal račune koncem tega meseca na vsa do sedaj priglašena društva.

Pozdrav.

Jos. Ivanšek, tajnik.
1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35 ..... 50 kron,
za $ 20.50 ..... 100 kron,
za $ 41.00 ..... 200 kron,
za $ 102.50 ..... 500 kron,
za $ 204.50 ..... 1000 kron,
za $1018.50 ..... 5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 21. dec. V državnem zboru se debata o aneksiji Bosne-Hercegovine nadaljuje. Ministrski predsednik dr. baron pl. Bienerth je proti predlogu princa Alojzija Lichtensteina govoril, kateri je nasvetoval, da bi se "trialismus" ustanovil, to je, da bi se samostojna "Srbohrvatska" kronovina ali kraljestvo ustanovilo ter bi bila Avstriji priklopljena. Potem bi bila Avstro-Ogrska-Srbo-hrvatska država.

Ministrski predsednik je naglašal, da aneksija Bosne-Hercegovine je bila potrebna stvar. Srbija in Črnagora imati fantastično upanje, da okupacija obedveh provinc bo kmalu konec in od tod je izvirala velikasrbska agitacija.

Nadalje je ministr povdarjal da Avstrija in Ogrska sti enako žrtvovale v prospeh Bosne in Hercegovine; torej imate tudi obedve kronovine enaki pravni naslov. (Enaki zahtevek vendar pa je nemorete obedve državi imeti, ker Avstrija plačuje 67% davka a Ogrska samo 33%. Op. ur.)

Nemčija.

Berolin, 20. dec. V sredni Nemčije, najbolj v Lipskem so bili močni potresi.

Vladni svetnik Kolb, piše knjigo "Kot delavec v Ameriki". Eno knjigo "Delavski odnošaji v Ameriki", je že izdal. Vladni svetnik Kolb je bil svoječasno sam kot delavec tukaj v Chicagi, torej so mu znane razmere osebno. (Vpraša se, kedaj je bil tukaj? Ako je bil pred 10 ali morebiti celo pred 20 leti, tako nima pojma v današnjem stanju. Op. ur.)

Angleška.

London, 20. dec. Predlog v državnem zboru, da se delavni čas v premogokopih na 8 ur omeji, se je sprejel z devet urnem delavnem časom ter stopi zakon z 1. julijem 1909 v veljavnost.

Prvotno se je nameravalo v 8 urno delo všteti vhod in izhod, k — in od dela, toda nasprotniki zakona so na dohod in odhod po pol ure računali, tedaj se bo 8 ur moralo delati.

Rusija.

Petrograd, 20. dec. Car Nikola, je pomilostil 10 jetnikov, kateri so se vdeležili programa leta 1905 v Bialystok. Prošnjo za pomiloščenje dveh jetnikov, kateri so bili umora krivim spoznani, — je odklonil. Pri omenjenem programu je bilo usmrčenih 1 kristjan in 73 židov.

Ruskega krvnika delo.

V Petrogradu izhajajoči dnevnik "Russ' poroča, da je bilo 8. t. m. 17 smrtnih obsodb izvršenih in 37 ljudi na smrt obsojenih. Nadalje poroča imenovani list, da se je pri eni justifikaciji vrv utrgala ter je obešenec na zemljo padel. Le ta je grozno upil, a krvnik mu je na vrat stopil da je siromaka zadušil. Krvoločne bestije v človeški podobi! In v svobodni Ameriki se dobijo sodniki, koji ruskim trinogom izdajalska posla opravljajo! Sramota!!

Črnagora.

Cetinje, 20. dec. Tukaj so zborovali vsi vgledni črnogorski trgovci ter so sklenili, da vso avstro-ogrsko blago bojkotirajo.

Listu v podporo.
Fr. Krefel 90c.; Geigrle 25c.

Napredek stranke?

3 dnevno zborovanje eksekutivnega odbora socijalistične stranke se je zaključilo zadnjo nedeljo ob 2. uri popoldne.

Veliko dobrega in napredek stranke se vidi v tem, da si je eksekutivni odbor agitacijo med seboj razdelil.

Tujezemcem se je dovolilo vstopiti v stranko tam, kjer so organizirani, vendar pa si lahko sestavijo svoj narodni odbor v namen in propagando za organiziranje svojih ljudi.

Lahko sestavijo tudi svoja pravila po katerih bi se naj volili taki odbori, vendar pa se mora paziti na to, da taka pravila nenasprotujejo ozr. ne smejo biti v protislovju z ustavo in pravili socijalistične stranke, ter da se ne sme nobenih druzih prejemkov zahtevati razven, kar se direktno od socijalistične stranke zahteva. Ta odbor lahko stopi v zvezo z glavnim strankinem odborom, sam ali skoz tolmača, kakor se bodeta sama sporazumela in glavni strankin odbor jim bo v potrebi organiziranja vedno v toliko pomagal, v kolikor se bo pokrivalo od njih prispevkov ako bo to potrebno. —

Glavno pa je to:

"Vsaka taka organizacija, inozemsko-govorečih socijalistov, ki so združeni v stranko so opravičeni do dveh zastopnikov pri vseh sejah eksekutivnega odbora narodne socijalistične stranke in pri narodnih konvencijah, pri katerih imajo pravico predloge staviti toda — **glasu pa ne"** (!) — To pač ni: **"Enakapravnost"**; kaj? Skrajno!!

Delo.

Washington, 20. dec. Delavska štatistika o nezgodah, izkazuje da je bilo v Zdr. državah minulo leto 30 do 35 tisoč delavcev usmrčenih in 2,000,000 poškdovanih. Poročilo pravi: Največ nezgod se je prigodilo **pri železnicah in v** topilnicah jekla. Veliko delavcev je bilo usmrčenih pri elektriki in napravi električnih vodil. Pri železnicah pride na 1000 uslužbencev 7.46% usmrčenih. Nadalje pravi poročilo, da mnogo nezgod se pripeti zaradi tega, ker se varnostne naprave zanemorjajo vzlic temu da se je v zadnjih desetih letih veliko v tem storilo. A poročilo povdarja, da bi se morala v varnost delavcev še mnogo storiti in sicer po zgledu inozemskih držav. Ena tretina ako ne polovica nezgod bi se lahko preprečilo, ako bi se vvedle praktične metode tovarniških nadzornikov, varnostni zakon in pa kontrole.

Zopet stavka.

Pittsburg, 22. dec. Približno 4000 glažerjev stavka v tej okolici. Le malo podjetji je zahtevam za povišek 25% plače ugodilo.

Zaprtija glažut ni delavce presenetilo, a tovarnarjem pa tudi ne škoduje mnogo, ker so od obveznosti dobavnih pogodeb oproščeni.

Nada je, da po nekolikem odmoru se bo zopet pričelo delati, ker bojo tovarnarji z dobavitelji nove pogodbe sklenili in z ceno blaga poskočili.

Prepovedan sad.

Winnipeg, Me. 20. dec. Reverend Viktor Henning, župnik nemške-luteranske cerkve, je dobil včeraj od sodnika Myers 2 leti ječe zaradi kriminalnega hudodelstva nad 14 letno Lizzi Kornberger. Razprava je dognala, da je nebeški agent Henning, imel zelo kosmato dušo in nič vesti.

Čehi protestujejo.

Približno dva milijona ameriških Čehov je zadnjo nedeljo na javnih shodih v raznih mestih Zed. držav protestiralo proti nasilstvom Nemcev napram njih bratov v domovini.

Ultimatum se pošle naravnost cesarju Franc Josipu I. v katerem zahtevajo enakopravnost svojih teptanih bratov v domovini; ako se prošnji ne bo ugodilo, bojkotirali bojo Avstrijsko blago v Zdr. državah. Chicagi so zborovali na dveh mestih.

Grabšerji.

Pittsburg, Pa. 21. dec. Sedem članov finančnega komiteja, tukajšnega mestnega sveta so zaprli in sicer na obtožbo, da so se dali podkupiti in da so pri mestnih odredbah pristransko postopali. Obtožbo je vložila Civic Voters League iz Pittsburga. Sodnik je postavil teh 7 'poštenih" Aldermanov pod varščino od $15.000 do $30.000. (Ako bi se hotelo vse krivične uradnike v Ameriki zapreti, tako ne bi bilo zadostno prostora. Op. ur.)

Carnegie.

Washington, 21. dec. "Kralj jekla" Andrew Carnegie, je v strokovnem listu za železno in jekleno industrijo pisal, da Zed. države ne rabijo več varstveno colnino, ker ona ni nobena otročja industrija. Na to je bil od kongresnega komiteja pozvan, da kot priča svojo trditev z dokazili podpre. Stari lisjak je osem ur na stolu kot priča sedel in iz komiteja norca bril; odgovarjal je na vsa vprašanja tako zvito, da je komite potem toliko vedel, kot popred. Pripovedoval je razne burke a konečno je samo zatrjeval, da na železno in jekleno industrijo ni potreba varstvene colnine.

Stavke.

Morgantown, W. Va. 21. dec. Marilla Window Glass Co. v Marilla, je odredila, da se vse peči vgasnejo. To pomeni, da delavskem zahtevam kompanija noče ugoditi.

"Jones" glažute, so pozive izdale, da ako delavci takoj ne pričnejo delati, se glažute zaprejo.

Clarksburg, W. Va. 21. dec. Glažarji so imeli tukaj velikanski shod, na kterem se je sklenilo, da pri svojih plačilnih zahtevah strajajo. To pomeni, da se velikanski štrajk nadaljuje.

Umor.

Roanote, Va. 21. dec. Italijan Charles Kreicer je s svojo ženo in 12 otrok iz Esterhazy, Canada v Petersburg, Va. po železnici potoval kjer si je mislil novi dom ustanoviti ter je imel v to svrho večjo svoto denarja pri sebi. V Bluefieldu je izstopil, da jestvin nakupi a vlak je odpeljal predno je Kreicer k družini nazaj prišel. Kreicer je imel vozne listke prisebi in rodbina je na bližnji postaji izstopila, kjer ga je celo noč zaman pričakovala. Drugo jutro so policaji v Bluefieldu našli Kreicerja na nekem drevesu obešenega in oropanega.

Enakopravnost.

Še ne dolgo tega od kar so v Kansas City dva človeka umorili in šest ranili, ker so nameravali nekterim verskim fanatikom zabraniti ulični govor. Nekteri ljudje pač mislijo, da samo izvoljenci imajo pravico, govoriti na ulicah.

Pri nakupovanju priporočamo čitateljem pregled oglasov v našem listu.

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST. **Spisal FRANJO LIPIČ**

PRVI DEL.

.IV.

Plavaj, plavaj, mladi junak,
Plavaj in na kraj priplavaj.
Narodna.

Ves zamaknen je gledal Andrej plemič Kržan krasno, komaj kakih osemnajst let staro dekle, ki je stisnjena ob očeta, sedela pred njim na krovu. Prvikrat ga je obšlo spoznanje, koliko je že zamudil s tem, da se ni mogel ločiti od svojega gradiča na skalnatem obrežju Liburnije in prvikrat se mu je zazdelo, da utegne življenje vendarle lepo biti. Niti za trenotek ni maknil očesa od mlade dame, prav kakor bi dvomil, ima li pred sabo živo bitje ali čeznaraven pojav. Mlada dama je imela toliko opravka s svojim očetom, da Kržanove pozornosti ni zapazila. Starega gospoda so popadale slabosti in nekajkrat mu je klonila glava, kakor bi izgubljal zavest. Naposled je se kar naenkrat nagnil vznak in obležal brez zavesti na roki mlade dame.

Andrej je instinktivno izpustil krmilo iz rok, da bi pomagal staremu gospodu, a še predno je vstal s svojega sedeža, je zaklical kupčevalec s konji:

— Ne zamerite, gospod! Življenje nas vseh je vendar nekaj važnejša stvar, kot starega gospoda hipna slabost vsled zaužite morske vode.

Andrej je malo zardel in zgrabil zopet krmilo. Odgovoril ni nič, dasi je bilo tujčevo opozorjenje precej robato.

— Oče, ljubi oče, je vzdihovala deklica in stiskala starega gospoda k sebi. Jaz sem, ki te kličem, jaz, tvoja Asunta. Oče — saj bodemo kmalu rešeni.

In ker vse to klicanje ni vzbudilo gospoda iz nezavesti, se je deklica obrnila do Andreja.

— Prosim Vas, pomagajte mu. Morda oče še ni izgubljen. Ah, če mi umrje. Pomagajte! Moj oče je bogat, neizmerno bogat in Vas bo sijajno poplačal.

Andrej Kržana je spreletela jeza.

— Ne bojte se, je odgovoril osorno. Slabost Vašega očeta mine kmalu. Jaz pa ne smem izpustiti krmila iz rok.

Kupčevalec s konji ni bil tako prizanesljiv, kakor Andrej Kržan.

— Človek postavlja svoje življenje v nevarnost in žanje tako hvaležnost! Mar bi jih bili pustili na ladji, da bi se bili potopili. Pa to leži latinskemu plemenu že v krvi. Samo v zlato verjame in ne pojmi več ne požrtvovalnosti, ne velikodušnosti.

Andrej Kržan je namenoma preslišal to zabavljanje. A ko je videl, da prihaja stari gospod zopet k zavesti in da se je Asunta nekoliko pomirila, je sodil, da ne sme odlašati z opomnjo, ki mu je ležala na jeziku.

— Dovolite mi, gospodična, malo pojasnilo. Vidim, da ste v zmoti glede naših oseb. Kar se tiče mene, Vam moram povedati, da sem plemskega stanu. Moja spremljevalca pa sta šla z menoj v smrtno nevarnost iz samega človekoljubja, ne da bi pričakovala plačila. Po obleki nas ne smete soditi.

Tomo je slutil, da se nanašajo vse te besede na obljubljeno bogato plačilo, a ni jih prav razumel, ker ni pojmil, kako se more človek braniti denarja. Rad bi se bil oglasil in povedal, da bi sprejel z največjim veseljem čim izdatnejšo nagrado, ali zdelo se mu je, da bi morda prišel v navskrižje s svojim gospodarjem in zato je molčal, toliko laglje, ker je bil trdno prepričan, da njemu plačilo ne uide na noben način.

Asunta je čutila, da je užalila svojega rešilca, in skoro ponižno je prosila.

— Odpustite mi, gospod. Nisem vedela, kaj govorim. Kar ste storili za mojega očeta in zame, tega ni mogoče poplačati. Ali upate, da pridemo srečno na breg?

— Vihar pojema in burja brije od morja proti bregu. Ni torej dvoma, da pridemo srečno na kopno.

— Vse življenje Vam bom iz srca hvaležna za vse, kar ste storili za nas, je dihnila Asunta in s svojimi velikimi temnimi očmi pogledala Kržana tako milo, da mu je postalo tesno pri srcu.

— Pustite to, gospodična, je dejal Kržan. Nisem prišel na pomoč, ker ste bili Vi na ladji, saj še vedel nisem, da ste na svetu. Pomagati sem hotel nesrečnim ljudem in če bi to bili sami berači. Slušal sem samo glas svojega srca in svoje vesti.

— Da, verujem, ali da ste rešili mojega očeta iz valov . . .

— Skočil bi bil v morje tudi za vsakim najzadnjih pomorščakov.

Asunta se je ugriznila v ustne in na njenem licu se je pojavil izraz nevolje, dočim se je kupčevalec s konji zadovoljno zakrohotal in se porogljivo ozrl na Asunto in na njenega očeta.

— Bližamo se obrežju, je po kratkem molku dejal Kržan. Ogenj se že dobro razloči in tudi posamične ljudi je že videti.

Kupčevalec s konji in Tomo sta podvojila svoj napor, da bi čoln čimprej priplaval na obrežje, a kar naenkrat je Andrej obrnil krmilo in zapeljal jadrenico na stran.

— Ali hočete napraviti še enkrat malo promenado po morju? je vprašal kupčevalec s konji. V tem slučaju morate poskusiti z jadrom. Sicer ne verjamem, da bi se ravno prijetno vozili v tej burji, toda drugače ne pojde, ker so moje moči pri kraju.

— Raje napravim mal ovinek, kakor da bi se na bregu dal ubiti, je odgovoril Kržan v istem sarkastičnem tonu, kakor ga je bil rabil kupčevalec s konji. Izvolite pogledati, za kak sprejem je na bregu vse pripravljeno.

— Glej, glej, je vzdihnil kupčevalec s konji. To so prijazni ljudje! Vse črno jih je. Koliko ur so v slabem vremenu na nas čakali. In prinesli so, da nas primerno pozdravijo, vse svoje sekire, puške in železne palice na breg. Res, ljubeznivi ljudje. In zanje zadoščajo ena sama vešala?

Tudi Asunta je zdaj zagledala oboroženo množico na obrežju. Zbrana je bila okrog skale, kjer je navadno stala Kržanova jadrenica. Svit ognja, ki je gorel v bližnji votlini, je obseval to množico tako, da je pogled nanjo moral Asunta navdati z grozo.

— Moj bog, kaj bo iz nas, je ihtela deklica in se oklenila svojega očeta.

— Ne bojte se, gospodična, je tolažil Kržan. Tu imamo skritih nekaj izvrstnih samokresov. Z nekaj streli razženemo to tolpo.

Kržan je vstal in kakor v šali obrnil samokres proti bregu. Ravno v tem trenotku se je na skali prikazal človek in s svojo puško pomeril na čoln.

— Dolgi Juri je, je vzkliknul ves prestrašen Tomo, poskočil kvišku in hotel svojega gospodarja potisniti na stran. A bilo je že prepozno. Puška je počila . . .

— Ste-li zadeti? je vprašal kupčevalec s konji.

Kržan ni odgovoril. Hitro je obrnil samokres proti skali, pomeril, in ustrelil. Z razprostrtimi rokami je padel dolgi Juri v morje.

— Hvala Materi božji trsatski, je veselo zavrisnil Tomo, da je uslišala mojo prošnjo. Na kolenih ji prinesesm tri svečke.

— Ste-li zadeti? je vnovič vprašal kupčevalec s konji.

— Ah, nič ni, nič, je mirno odgovoril Kržan. Zdaj moram predvsem ukreniti, kaj naj storimo.

— Ko bi bili sami moški, bi gotovo nadaljevali svojo pot in s samokresi razgnali razbojniško tolpo, je menil kupčevalec s konji. To pa z ozirom na to mlado damo ni mogoče. Poženimo čoln na kak drug kraj.

— Peljimo se proti Voloski, se je oglasil Tomo. Tam stoji v samoti tik brega samostan in poleg njega je hiša za valpta in za samostanske goste. Klet je vedno polna in kuharje imajo ti menihi tako izvrstne, da bi znali še iz starih opank napraviti ukusno pečenko. Tam bomo dobro spravljeni, posebno ker so menihi tudi v zdravilstvu zelo izvežbani.

Tomov nasvet je takoj obveljal. Kržan je čutil, da mu je zdravniška pomoč nujno potrebna in tudi Asunta je želela zdravnika za svojega očeta, ki so ga vsak čas spreletale bolesti.

Kržan je obrnil krmilo in jadrenica je zletela po obrežju navzgor kjer je stal samostan, ki ga je ljudska govorica imenovala opatijo, ker je bil temu samostanu na čelu opat.

Med potjo ni nihče več govoril. Kupčevalec s konji in Tomo sta imela mnogo truda z vesljanjem, Kržan pa je moral vladati krmilo s toliko večjo paznostjo, ker so njegove moči že pojemale. Le zdaj in zdaj se je ozrl na mlado damo, ki je sedela pred njim, a je vselej povesil oči, kadar je zapazil, da ga resno motri.

Komaj je prišla jadrenica do pol pota v Opatijo, je naenkrat Tomo ves prestrašen izpustil veslo in zakričal.

— Milostivi gospod — vaš grad gori. To je gotovo maščevanje, da ste ustrelili dolgega Jurija.

Kržan se je ozrl in je v daljavi res zagledal plamen. Ni bilo dvoma — gorel je njegov gradič. A Kržan se ni prestrašil niti razburil.

— Naj gori ta stara koliba, saj itak ni bila dostojno prebivališče. To je bilo vse, kar je rekel.

— Ne zamerite, milostivi gospod, je nejevoljno menil Tomo, da Vam ugovarjam. Če ta koliba tudi ni bila dostojno prebivališče za plemiča starega rodu, dežja in mraza naju je le varovala. In kolikor zamorem jaz soditi, bo težko dobiti denar, da jo na novo sezidate.

— Na to tudi ne mislim, je z nekako težavo odgovoril Kržan. Ta požar se mi zdi kot opomin, naj že opustim sedanje svoje življenje, ki ni vredno mladega človeka, kaj še človeka plemskega stanu. Ven v življenje hočem, nekaj hočem postati . . .

Kržan ni mogel dalje govoriti. Vsled izgube krvi je bil že tako oslabel, da je le z največjo težavo premagoval svojo slabost. Volja njegova pa je bila železna in ta krepka volja je tudi zmagala. Kupčevalec s konji je videl, s kakim silnim naporom se mora Kržan truditi, da vzdrži krmilo v svoji smeri. Rekel ni ničesar, pač pa veslal s podvojenimi močmi, da bi prišla jadrenica čim prej na svoj cilj.

Končno so se na obrežju pojavili obrisi belega zidovja. Še nekaj truda in jadrenica je zavila k obrežju in se ustavila ob primitivnem pomolu tik pod samostanom.

— Ej, mladi junak, je veselo zaklical kupčevalec in pomagal Kržanu iz čolna, zahvalite se Bogu, da ste srečno pripluli na kraj. Nekaj časa sem se mi je dozdevalo, da omagujete. Ali mar ne?

Kržan se je obrnil k Asunti, ki je bila s Tomovo pomočjo stopila z jadrenice.

— Veseli me, gospodična, da ne bodete primorani uživati moje gostoljubnosti. V mojem gradiču, ki ga razdeva plamen, bi se bili morali odreči vsem udobnostim. Tu pa, pri čestitih menihih, najdete vsega, česar vam more poželiti srce.

— Morda, je zamišljeno menila Asunta in potem živahno s presrčnim glasom dostavila: Gotovo pa je, da ni nikjer najti tako velikodušnega, plemenitega in pogumnega moža, kakor ste vi.

V tem hipu je Kržan omahnil in bi se bil gotovo zgrudil, da ga niso ujele krepke roke kupčevalca s konji.

— Za Boga . . . kaj vam je? je vzkliknila Asunta vsa prestrašena in pokleknila poleg Kržana, ki ga je bil kupčevalec s konji položil na tla.

— Nič posebnega . . . gospodična . . . kroglja me je pogodila v ramo . . . preveč sem izgubil krvi.

Dalje Kržan ni mogel govoriti, ker je zgubil zavest.

— Pazite na ranjenca, jaz grem v samostan klicat pomoč, je osorno velel kupčevalec s konji in hitro odšel.

Asunta je vzela Kržanovo glavo v naročje in plaho zrla v ta upadli, bledi obraz.

— Težko je ranjen in premagal se je dobro uro, ne da bi bil potožil, ne da bi bil le enkrat vzdihnil. Kdo je ta mladenič? Naj bo kdor hoče, gotovo je le, da je plemič, kakršnih je malo na svetu. Plemič, ki je res plemenit!

Svojemu gospodarju sicer zvesto udani Tomo je skrb za Kržana popolnoma prepustil tuji dami. Ne le vsled tega, ker je vedel, da Kržanu itak ne more pomagati, marveč poglavitno zaradi tega, ker je bilo vse njegovo zanimanje osredotočeno na kupčevalca s konji. Že med vožnjo po morju so se v njegovi glavi porajale čudne misli, a zdaj so ga popolnoma prevzele.

— Kdo je ta človek? Kaj hoče mojemu gospodarju? tako se je vpraševal Tomo. Meni je dal tri dolarje, da sem ga peljal v grad. To je že sumljivo, jako sumljivo. Potem je šel z gospodarjem in z mano na morje. Tega mu ni bilo čisto nič treba, a šel je prostovoljno v smrtno nevarnost, mesto da bi doma ležal na postelji in pil vino. To je še dosti bolj sumljivo. Rekel je, da je kupčevalec s konji, a veslati zna bolje kot jaz in kar vidi se mu, da je na morju doma. Kdo je ta človek? Tako osorno nastopa, kakor bi bil velik gospod, a močan je, kakor medved. In zdaj je šel sam klicat na pomoč, dasi je tod neznan in ve, da sem jaz tod doma in me pozna vsak samostanski človek. Če to ni sumljivo, potem ne vem, kaj je še sumljivo.

Tako je, naslonjen od svojo železno palico, modroval Tomo toliko časa, da je zagledal bližajoče se luči in čul korake. Kupčevalec se je vrnil s samostanskim valptom in njegovimi hlapci, ki so prinesli s seboj dve nosilnici. Položili so Kržana in starega gospoda, ki je bil tako slab, da se ni mogel premakniti, na nosilnici in ju odnesli.

Naenkrat je zapazil Tomo, da so nosilci namesto v valptovo hišo zavili mimo nje. Prestrašil se je in obšel ga je sum, da ima kupčevalec s konji slabe namene s Kržanom. Vihteč svojo železno palico je planil pred nosilce.

— Kam hočete z mojim gospodarjem?

— Ne boj se, Tomo, je dejal velpet, saj veš, da sem prijatelj tvojega gospodarja. V moji hiši ni prostora, ker ima samostan nekaj gostov. Zato ponesemo bolnika v drugo hišo, kjer bo še bolje spravljen, tam v ono hišo, ki stoji komaj pol streljaja od samostana. Tudi pater-zdravnik, ki je že obveščen, pride tja.

Tomo se je vdal, ali sum, da se godi nekaj nevarnega, se mu je spremenil v trdno prepričanje. sklenil je, da se ne umakne od svojega gospodarja in vesel je bil, da sta bila Kržanova samokresa v njegovih rokah. Hiša, v katero so nesli Kržana in starega tujca, se mu je tudi zdela sumljiva. Vedel je, da ima valpet ključe do te hiše in da je hiša, četudi majhna, vendar razkošno opravljena. A ljudje so se je nekako plaho ogibali. Nihče ni vedel, kdo je pravi lastnik. Govorilo se je pač, da je lastnik velik, bogat gospod, a kako mu je ime in kaj da je, to je bilo neznano. Ljudem se je zlasti čudno zdelo, da lastnik te svoje hiše še nikdar ni obiskal. Tomu je bilo vse to znano, tudi to, da so ljudje pred leti nekajkrat videli ponoči v tej hiši luč, dasi ni nihče v njej prebival, in iz tega je izviralo njegovo neomejeno nezaupanje v to hišo. Ustavljal se samo zato ni, ker je uvideval, da je njegovemu gospodarju pred vsem treba zdravniške pomoči.

Čez dobre pol ure sta bila stari tujec in Kržan preskrbljena. Pater-zdravnik je obvezal Kržanovo rano in dal staremu tujcu krepčilnih zdravil. Kržana je stražil Tomo, Asunta je ostala pri očetu, valpet in njegovi hlapci so se odpravili domov. Kupčevalec s konji jih je spremil iz hiše, a tudi ko so bili že davno odšli, je stal še vedno pred vratmi, vzlic burji, in zrl na morje.

Šele čez dolgo časa se je prebudil iz svojih sanj. Stresel je z glavo, ugriznil se v ustne in grozeče dvignil pest proti hiši.

— Čudovita so pota usode, je mrmral srdito. In Andrej jih je rešil! Ah, naj bo tudi to. Ali zaklinjam se ti, vojvoda Dall Ferro, da je moje sovraštvo še vedno sveže, in da ti mora Bog s posebno milostjo pomagati, če hočeš uteči zasluženi kazni.

(Dalje prihodnjič.)

NA ZDAR ROJAKI!

SALOON

z lepo urejenim kegljiščem

Sveže Schoenhofen pivo v sodčkih in buteljkah in druge razno vrstne naravne pijače ter fine unijske smodke. Vsem Slovencem in drugim Slov. sa priporoča.

Anton Mladič,
937 Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL.

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank
652 Blue Island Ave.
Odprtvo ako soboto večer do 8 ure

J. C. HERMANEK,
SLOVANSKI LEKARNAR
585 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

ima v zalogi razven vedno svežih zdravil, tudi vse kiurgične priprave, eno in dvestranske kilne pasove.

WISCONSIN PHONE 413
LOUIS ROBSEL SALOON
Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.
24 Union Street.
KENOSHA, WISC.

LEPA GOSTILNA,
domača kuha, Schlitz piva. Dvorane za društvene seje. Moderno kegljišče za zabavo.
JOSEPH F. BOLEK,
621 Blue Island Ave vogal 19. St.

ED. SIHRA, izdelovalec finih Havana in domačih smodk.
Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno.
612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA
683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.
Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
TEL. CANAL 7641

IZ STARE DOMOVINE

Opisali ste one dni politično razmerje mej Slovenci in Nemci na Slovenskem sploh. — Danes še imamo dodati, da je liberalna slov. stranka na Kranjskem mirno v gospodu zaspala. Merodajni voditelj iste ji je te dni v "Slov. Narodu" zapel: "jamica tiha, kotiček miru."

Liberalizem na Slovenskem je, kakor povsod posledica gospodarskih in kulturnih razvojev, samo to ga loči od liberalizma drugot, da je nastopal pri nas pozneje, ker se je tudi gospodarstvo pri nas razvijalo počasneje iz tlakarske dobe v kapitalistično gospodarstvo. Liberalizem je nasprotje tlakarskemu gospodarstvu. Meščanski človek, ki je počasi nastajal iz kmetije je pobijal tlakarijo, da kmeta, maso izvije duhovstvu in grajščaku iz rok, da prosto proizvaja in prodaja, prosto rabi naravne in človeške moči. Razvijal je ta meščanski človek vedo o naravi in njenih silah. On jo je tudi praktično izvajal do današnje velike industrije in prometa, ker ta veda je razvijati pomagala razvoje dela, sredstev dela do današnjih strojev, tovornic in prometnih sredstev; ta veda prevrgla je tudi vse naziranje in mišljenje ljudi. To je storilo tudi vse delo obrtnega meščanstva. Po rokodelcih, trgovcih v mestih nastali so zraven grajščaka in kmeta novi delavci, nastala je v obzidju mest druga omika, drugo gospodarstvo, kakor je bilo prej na tlakarski kmetiji; to meščansko delo spremenjalo pa je tudi delo in gospodarstvo na kmetiji. — Kar se v kaki delavski stroki predrugači, upljiva potem na vse druge stroke. Tudi kmetijo je predrugačila ta veda in meščansko delo v marsičem, tudi na kmetijo je prišel učitelj naravoslovja kemije, tehnike ter na njej vstvarjal drugačno, bolj vpešno delo, pa tudi drugačno življenje in mišljenje. Velikansko bogastvo je stvarila to meščansko delo, ki ga imenujejo liberalno gospodarstvo in v duševnem oziru liberalizem. Vse svetove je odprlo, povsod odprlo trg za proizvode svojega gospodarstva, po vsem svetu učilo vrejati fabrike, rabljati stroje, ustvarjalo je po morju in kopnem velikanski promet, v katerem niso stari narodi in ne srednji vek kaj slutili. Vi američani veste najbolje, kaj pomeni gospodarstvo stroja, vi lahko presojate razločka mej slov. domovino in drugim svetom. Velikanski je ta razloček, ali kolikor toliko smo tudi mi Slovenci deležni tega velikega gospodarstva in njega duševnega življenja, njega velike omike in tedaj je razumljivo, da tudi pri nas živi in se v bran postavlja farovžu, predstavitelju tlakarskega gospodarstva, nekaj ljudi, ki imajo omiko zdajšne dobe.

Ta naš liberalizem pa ne more prav jak biti. Mej Slovenci živeči Nemec — ponemčenec in Lah, nista odkritosrčna liberalca; z farovžem rada hodita, posebno veleposestnik, kar ga je še, ta je s kat. duhovnikom zrasel v istem gospodarstvu, v tlaki in desetini, ta dva človeka sta iste gospodarske rase in krvi. Nemec in pametnejši ponemčenec vesta, da v Avstriji velja nemštvo, da papeštvo to avstrijsko in katoliško nemštvo neguje, ker varuje prestopka k luteranizmu in naša vladarska hiša je tudi trdo nemška. Potem je na Slovenskem še 60% kmetskega prebivalstva. Ta kmet že več desetletji hodi na tuje za zaslužki; v Ameriki ga je veliko, vsako leto ga odhaja veliko tisoč, ki sicer zopet domov prihaja, ali tudi ostaja v tujini živ ali mrtev. Doma ostali kmet je po večjem priden. Sezidal si je precej novih poslopji, zboljšal svojo zemljo; v vinorodnih krajih je obnovil po trtni uši uničene vinograde. Naše goveje živine ni treba skrivati pred tujo. Svinjereja je velika in zraven dela v Ameriki, največ nosi denarja v deželo. Kmetijske šole so vpljivale blagotvorno. Naši mlajši kmetje in tudi bogatejši starejši niso prijatelji kat. duhovnikom. Je dosti še spomina na minule čase in mlajši svet veliko bere. V zraku je tudi pri nas protiklerikalno strmljenje. Naša liberalna stranka je prebudila dosti ljudi tudi na kmetiji. Dasi še ni imela vspeha ta stranka na kmetiji pri volitvah na Kranjskem, na Goriškem in Štajerskem pa jih je. Na Kranjskem pa je prav dosti liberalcev tudi na kmetih. Ali velika masa kmetov še hodi na povelje farovških za nje v volilne boje. Ali je strah, ali je ponižnost, ali je nezavednost, ali je tudi ista lastnost, da človek rad hodi z istimi, katerih je več, gotovo je, da na kmetih na Kranjskem vlada kat. duhovnik. (Žal, da je tako; ljudstvo še vedno vidi v duhovniku neko višje bitje ter ne vidi v tem lastni pogin. Op. ur.)

Slovenci so mali narod. Naš meščan še ni do kraja šolan novodobni delavec. Prav dobro razvitega trgovstva sploh nimamo, rokodelec in fabrični delavec nista v vseh strokah kos tujcu. V naših mestih nekatere stroke rokodelstva izumirajo, njihove proizvode proizvaja fabrika, tudi obleko, obutev prodaja tuja hišna industrija pri nas. Krčmarstvo, katerega je najmanj potreba, to ima zastopstva, ali to se ne more ponašati, da stori kaj posebnega dela. Kdor nič druzega ne zna, postane krčmar. Naši meščanje so se doslej malo šolali doma, malo šolali v tujini, ki ima vse strokovne in dobre šole za obrti. Dosti ni odjemalcev za finejše drage proizvode, kmet kupuje fabrične proizvode, ali cenene izdelke hišne industrije tujine. Naš meščan po večjem ni strokovnjak, kakor je najti drugod. Šola obrti pri nas ni bila v srednjem veku tako dobra, kakor n. pr. v nemških krajih Nemčije. Naši meščani niso bili nikdar prav bogati. To se vidi iz tega, da rotovž, cerkve in bolnišnice v naših mestih, kar jih je še iz starejšega časa, niso kaj posebnega, mej tem, ko Francozi, Nemci in drugi gospodarsko visoko razviti narodi lepote pokazati morejo, katerim se čuduje ves zdajšni in najomikanejši svet.

In tako tudi duševno naš obrtnik ni tak, kakor bi imel biti. Ne razume še prav novodobnega gospodarstva, utaplja se in tedaj se ne more učiti ter zgrablja za vsako bilko. On ni zanesljiv v bojih z zastopniki prejšnega gospodarstva in tudi ne pravi zastopnik novejšega gospodarstiva mej kmeti, da bi v zvezi s kmetom nastopal kot delavec in davkoplačevalec, ter napoteval gospodarstvo, kakor je drugod in kakor ravno je in še bo nekaj časa.

Liberalizem na Slovenskem ima svoje dobro prepričane zastopnike v svojem slov. uradništvu, advokatih in notarjih. Mej temi jih je dosti, ki uvidevajo, da mora naš narod skoz to gospodarstvo in mora prevzeti tudi omiko istega. Dosti jih je, katerim preseda ošabnost farovških in želi kmetu šole, da se stvarjajo novodobne strokovne, da postanejo pristopne masi naroda, kolikor mogoče vse šole, da narod pride do sprevida življenja in sveta iz višjega razgleda, da masa pride v boljše gmotne razmere z boljšo strokovno in večjo splošno omiko. Dosti je teh, ali ti so po večjem avstr. uradniki, molčati morajo in zraven so zaljubljeni v svoj narod. Ta je majhen. — Tujina žre na njem, vedno manj ga je. Misel na slogo z farovžem, ki ima besedo na višjih vladnih mestih in po kmetu volilcu **največ poslancev v** državnem ali deželnem zboru in denar vseh tercijalk, duhovnikov in kmetov, ki ga kaj imajo zbira duhovnik v svojih posojilnicah in naš duhovnik je kmetije sin, — meščanskih sinov je mej njimi na prste sešteti; on še slovenski govori in po mislih nekaterih ne more biti nasprotnik svojemu narodu; — sloga, sloga tedaj! In pride hud potres nad Ljubljano — sloga, sloga — se čuje — in pride, kar ste oni dan popisali, da Nemci nagajajo in Slovenci odbijajo in poči par pušk in pade par Slovencev in se zgraža vsa nemška Avstrija od najvišjega do najnižjega nemškega uradnika nad Slovenci, ki so take "kanalije", da Nemcem šipe pobijajo in je vse Slovenstvo po konci, tedaj tudi žanje naš farovž. Dostikrat smo bili liberalci, ali čez nekaj let nas je zopet vjel naš ljubeznivi duhovnik, ki dobro ve, da to malo Slovenstvo ni za ta svet.

Ima prav! V Ljubljani so se meseca septembra Slovenci uprli proti Nemcem, — Nemcem naznanili gospodarski boj, bojkot in tedaj je treba sloge, bojkot je le kaj vreden, če duhovnik nahujska k temu kmeta, ta je največji odjemalec. Na Dunaju hočejo potrkati in zavpiti, da na slov. zemlji ni več prostora za nemške uradnike. Treba je tedaj sloge mej slov. poslanci, ki kljuke odpirajo pri ministrih v parlamentu. Vse stroke obrti, katerih še nimamo, hočemo pridobiti po obrtnikih — Slovencih, fabrike se bode stvarjale vse, kar jih je treba za moderno gospodarstvo, stvarjati hočemo spretne delavce in voditelje novodobnega dela. Od slej naprej bodemo ustvarjali realke, strokovne šole tehnike, da postanemo neodvisni od tujih fabrik, tujih šol, tujih inženirjev, delali bodemo na to, da v Trstu dobimo v roke ves svetovni promet, Trst postane naša metropola, naš Loretto in sveto morje bo naše in le naše in mi Slovenci bogati lastniki obal tega krasnega morja, kar ga oko obsega, kar ga parobrod prevaža!

Sloga, sloga! Liberalizem na Kranjskem že delj časa umira. — Ko so klerikalci nemške poslance v kranjskem deželnem zboru dobili za-se, je srce liberalcev upalo in tisti, ki vidijo v slogi vse dobro, so dobili dober veter za vožnjo do sloge. Učeča se mladina že misli socijalistično; za večjo izgojo in boljše pogoje življenja mase ji gre. Starejši liberalci, ki ne morejo najti prehoda v socijalizem, se čutijo osamljene. Ne morejo socijalistično delati, tudi če bi bili prepričani, da nastopa doba socijalizma, ker bi morali pripravljati kmeta v proizvajajoče zadruge in potem v konsume — in tedaj bi pomagali ubijati gospodarsko trgovca v mestih in na deželi. Tje se vležejo in pod zastavo narodnosti, da iste le more rešiti sloga z farovžem, se izročijo milosti in nemilosti farovža. Odpuščanja tudi prosijo za vse hudo, kar so prizadjali kat. duhovniku.

To se je zgodilo res meseca novembra tega leta.

Škoda za to jenkrat tako življenja polno liberalno bitje! Ako ni nič dobrega učinil slov. liberalizem, to je gotovo, da je prezračil naš zasmraden farovž, da je naše duhovnike zbudil do skrajnega napora njihovih duševnih sil, da je naše duhovnike prisilil k agitaciji mej kmetom, da je le-ta mej istim napotil nekaj dobrih gospodarskih zadrug, ga učil brati po svojih spretno pisanih časopisih, ga učil, da se briga za oskrbništvo občine, dežele in države. V teh letih boja liberalcev proti duhovščini, je ta precej izpraznila svoje kase, dasi je tudi pritegovala kmeta k žrtveniku za njene agitatorične namene. A dosti liberalnih misli spravil je naš liberalec mej maso v mestih in na kmetiji; naši liberalni učitelji so v tem oziru vpljivali dobro na maso in tako je bilo kaj življenja tudi mej maso in marsikatero dobro se je uživelo v tem bujnem boju teh dveh stranik. Liberalci so sedaj v kranjskem deželnem zboru **v veliki manjšini, klerikalci** z Nemci vladajo deželo. V državnem zboru imajo kranjski liberalci le jednega poslanca in le-ta bi danes rajši kakor jutri zlezel pod škofovo palico.

Tisoč, — petnajst sto let že potujčujejo Slovence Nemci in Lahi — in so časi bili, ko se je to potujčevanje dogajalo še hujše, kakor kedaj doslej. — V Ptuju na slov. Štajerskem so bili naši ljudje malo tepeni, v Ljubljani so dali na to odgovor in vlada je poslala vojake nad razgrajalce in streljali so in sedaj pa "vkup ta uboga gmajna, le vkup!" —

Škoda je tega korajžnega fanta, mladega slov. liberalca, držal se je skozi neko dobo dobro, bil je zdrava ščuka mej karfi! Ne gre mu od srca ta zdajšna miloba, ta zdajšna ponižnost. Še mu iskrijo oči. — Bojeval je boj za neke lepe narodu koristne ideale, bil je požrtvovalen, ljubil zraven ta lepi slovenski običaj iz vsega srca; — zdaj mora ponižen biti; poljublja naj roko, ki je po njegovem mnenju toliko nesreče pripravila narodu. Ubog fante!

Majhen kmečki narod, v katerem vlada kat. duhovnik in nemški višji uradnik! — Tam ne daleč od slov. planin je Trst, je važno morje, je bogastvo, je krasno življenje in tam in gori proti Furlaniji in doli proti Reki — proti Dalmaciji, ni gospodar Slovenec na bogati zemlji, naš obrtni stan, naš trgovec se je tam potujil, če ga je kaj bilo, ali je tujec vzel vso to važno zemljo in morje v zakup. Slovenec je pa zlezel tja v hribe, kjer ga mora žena privezati, ko na brdih travo spravlja. — Furlaniji Lah — in gori ob Soči višje, višje ubogi Slovenci! —

(Konec prihodnjič.)

BRATOM SLOVENCOM IN HRVATOM

naznanjam, da imam na prodaj izvrstno dobra in naravna **VINA.** Novemu vinu bodi si belo ali črno je **cena 35c. galon** s posodo vred. **Manjša naročila, kot 50 galonov ne sprejmem.** Staro vino mi je pošlo. Za večja naročila kakor na primer "Car load", pogovorimo se pismeno za ceno. Z naročilom se dopošlje polovico denarja naprej, a druga polovica se plača pri sprejemu vina. Vsaki naročnik si plača voznino sam; in prosim za natančni naslov, kam se vino pošlje. Za obila naročila se priporoča:

POSESTNIK VINOGRADOV

Frank Stefanich, R. R. 7, Box 81 **Fresno, Cal.**

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specijalisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar

586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga **evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo.** V zalogi imamo tudi **razne zelišča in korenine.**

Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštnem povzetju, prodajamo tudi šifkarte

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co., 597 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription $1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....$1.50
za pol leta.....75c

ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA.

(Nadaljevanje.)

(Predno nadaljujemo našo, povsem stvarno kritiko o poslovanju glavnega odbora S. N. P. J., nam je tukaj omeniti, da so naše razkritja zadele, kot strela iz jasnega neba, — se ve da v krivce. Pri zborovanju glavnega odbora so bili gospodje odborniki zelo razburjeni ter so ukrepali, kaj da je storiti da se "Glas Svobodi" sapa zapre. Eden teh moderjanov je predlagal: "Konda dati zapreti", a drugi je rekel, da to ne gré, da pa je treba "Injunction" vzeti, da se listu sodnem potu prepove o Jednoti pisati; in zopet tretji je izprevidil "da nekaj je potrebno vkreniti, sicer je glavni odbor v nevarnosti" —

Mi povemo gospodom glavnim odbornikom, da oni ne bodo dali ne Konda zapreti, niti ne bodo "Glas Svobodi" sapo zaprli. Mi z našo kritiko — katera je povsem stvarna in resnična, kar — več to — lahko dokažemo — ne škodujemo tem več koristimo, kar je naš namen — da se smeti iztrebijo.

Vi gospodje, zakaj tak vrišč? Kaj ste mislili, da bodemo molčali o tem, kar vidimo, da se v pogubo Jednote godi? To se varate! Ovrzite naše trditve, našo kritiko stvarno in z dokazili, in mi bodemo takoj priznali našo napako in preklicali, kar smo in kar bodemo še pisali o Vas in o Vašem uradovanju; dokler pa to ne storite, Vam damo samo svet: Nikar se ne smešite v javnosti!

Tukaj izrecno povdarjamo, da mi nismo nasprotniki S. N. P. Jednote, marveč nam se gre edino za to, da se upijoči nedostatki odstranijo, kateri Jednoti škodujejo, kar bomo v naši kritiki tudi dokazali. Ako se pa nekteri člani glavnega odbora prizadetega čutijo, so si sami krivi a ne mi..)

Imena dotičnih članov, to se reče bivših članov, kateri so v nemilost pri g. Kržetu padli, imamo na razpolago, a zaradi primanjkanja prostora jih ne navedemo. **Sicer pa, tukaj se ne gre toliko za imena prizadetih, temveč za dejstva, katera kažejo, da ima vse vajete g. Krže v rokah, in da ga ni v celem odboru niti enega, kateri bi preprečil krivice katere se godijo posamesnem članom in katere vodijo v propad in ne povzdigo Jednote.**

Oglejmo si famozno "Izjavo" nadzornega odbora S. N. P. J. v Glasilu z dne 15. novembra, 2. stran, "na vsa društva in člane," (Ta izjava se nam dozdeva **naročeno delo.)** podrobneje, in da se nam ne bo očitala sovražna poveršnost, bodemo stavek za stavkom presojevali.

Prvi in drugi odstavek se glasita:

"Na izvanredni konvenciji je bilo sklenjeno, da se da glavnemu tajniku začasen pomočnik. Naročilo se je nadzornemu odboru, naj on pazi, kako dolgo bode potreben. Z ozirom na to, kakor tudi z ozirom na pritožbo društva Ilirija št. 38 v Kenosha, Wis., glede pomočnika (glej zapisnik izvanredne seje) je sklenil dati nadzorni odbor sledečo izjavo:

S. N. P. J. oziroma tajniški urad **pri današnjem napredku** (?!) sploh ne more več shajati brez pomočnika. Nadzorni odbor se je pri reviziji **dne 9. in 10. t. m. natančno prepričal** o vsem. (V kom "o vsem"?!) Pregledal je natančno vse poslovanje, (in nič videl!) knjige račune in drugo, ter **našel vse v redu.** (?!)

To je jako zanimivo in nam ne preostaja druzega, kakor da se o tem natančneje pogovorimo.

Gospodje nadzorniki Louiz Andolšek, Frank Mladič in Frank Bernik: Vi pravite, da ste se o Jednotnem **"napredku"** in o **"delovanju glavnega tajnika sploh prepričali, in vse v redu našli."** Mi Vas javno pozivljamo, da nam na sledeča vprašanja odgovorite:

1. Ponovno uprašamo, o kom ste se prepričali?

2. Na koga se je Vaša "revizija" nanašala in kaj ste revedirali?

3. Na kakšen način ste Vi prišli do prepričanja, da je vse v redu, in

4. Kako Vi nam dokažete, da S. N. P. Jednota napreduje?

Mi smo Vam za danes stavili samo te štiri vprašanja. Ali boste na nje odgovorili in jih povoljno rešili? Ne! Vam ni mogoče te vprašanja podpreto odgovoriti! In zakaj ne? Zato ker Vaše trditve so **samo pesek v oči** in druzega prav nič! Gospodje! Da bo ta točka s sveta spravljena, povrnite Jednotni blagajni dnevnine in vožnjine, katere ste za 9. in 10. novembra t. l. **po krivici dobili!**

O kom obstoji in koliko dalekosežna je Vaša revizija, smo že na drugem kraju razmotrivali, ter se hočemo le še z napredkom Jednote baviti, kateri daje glavnemu tajniku toliko posla, da nikakor nemore sam delo zmagovati.

Vže na izvanredni seji glavnega odbora dne 30. julija t. l. je glavni tajnik g. Krže povdarjal, da ima Jednota **nad 90 društev** in s tem "pojasnjeval, da sam dela ni kos, ter da nujno rabi pomočnika, drugače pride Jednota izvan reda. (Glej Glasilo z dne 15. septembra t. l.) Toda pri zaključku trimesečnega računa z dne 31. oktobra t. l. (Glej Glasilo z dne 15. novembra t. l.) izkazuje g. Krže **94 društev, toda v resnici jih je bilo samo 89** in to koncem oktobra t. l. a vzlic temu je 30. julija trobil in upil: Oh, jaz siromak, posla čez glavo, preko 90 društev moram opravljati!

Ako greš cenjeni čitatelj številko za številko društev, tako ne boš našel št. 15, 18, 25, 70 in 73, in ako sešteješ društva naštel jih boš **samo 89!**

Ali je g. Krže za to vedel? **Da!** Ali so nadzorniki pri reviziji na to prišli? Ako ja, je njih "Izjava" falzifikacija; ako pa niso na to prišli, tako je njih revizija **za nič,** in v obedveh slučajih morajo dnevnino in voznino Jednotni blagajni povrniti, kakor smo to že zgoraj rekli. **Obedveh slučajih** je pa "Izjava" "niti počenega groša vredna!"

Kaj ni tako, g. Krže?

S tem pa smo tudi dokazali, da večkrat omenjena "Izjava" je najeto delo, in brez vsakega prepričanja. Namenjena Jednotne člane slepiti, kar Jednoto ob dobro ime in v pogubo spravlja.

Kaj pravite k tem dokazilom, Vi gospodje? Toda to še ni nič, pridemo še na vse lepše stvari — ako nas ne bojo zapreti dali, kajti to je res škandal! —

Preidimo za točko dalje.

"V redu pa je mogoče voditi tako podjetje, kot je naša Jednota, le na ta način, da ste dve dobre moči v tajniškem uradu. Cenjenim bratskim društvam pokličemo v spomin nerednosti in netočnosti tajniškega poslovanja pred letom dni.

Kaj je bilo temu krivo? Preobloženje zaostalega in tekočega dela. Da se je temu odpomoglo, smo bili prisiljeni dati novemu tajniku pomočnika, da se je spravilo vse v red. Na ta način se je zadovoljilo društva in pripomoglo Jednoti do redu ter boljšega razvoja."

To se čita, kakor da bi bilo v glavnem tajništvu vse na glavo postavljeno za časa, toda od kod ta nered in zaostalost, tega noče g. Krže pripoznati ker mu lojalnosti manjka a nadzorovalni odbor pa o tem ničesar ne ve, kar ne zastopijo, kakor g. Krže sam zatrjuje. Sicer pa dokažano in nedopustljiva malomarnost in v istini nesposobnost dotičnih gospodov nadzorovalnih odbornikov, nas s sto takih in enakih izjav nemorejo imponirati,, ker vemo in smo tudi pojasnili, koliko se morejo upoštevati.

Dotlej je, sedaj pregnani Konda vodil in uradoval tajništvo in ni bilo zaostanka. A ko so ga pričeli preganjati in zapirati, je delo, se ve da zaostalo. No potem so pa razni factorji delali in uradovali, in ker niso bili dela zmožni, se tudi nemore red pričakovati!

Pri tej priliki vprašamo gosp. Kržeta, če ima on vse v redu, akoravno že čez leta dni dela in ima vedno pomočnika. A pardon, on, gosp. Krže sam neštetokrat povdarja in v njegovem trobilu razglaša, koliko da Jednota napreduje, in se ve "Izjava" po 'natančnem' prepričanju tudi g. Kržetovo potrdilo odobruje.

Mi pa svečano izjavljamo, da g. **Krže vedoma** in gg. nadzorniki **nevedoma — ker so natančni** — nekaj trdijo, **kar ni res!**

Slovenska Narodna Podporna Jednota ne da bi napredovala, temveč, koraka rakovo pot!

Gosp. Krže to prav dobro vé, a on potrebuje slepilo, pesek da društva in člane, kakor tudi vse odbornike v temi vzdržuje, da ne pridejo na njegovo spletkarno delo in da se ne bi prepričali da **ni vse v redu,** kakor on trdi.

(Dalje sledi.)

Je tudi nekaj.

Da je bila v New Yorku, pred kratkem propadla banka "Fidelity Funding Company" na strogo krščanski podlagi zgrajena nam kaže dejstvo, ki je bilo približno 100 delničarjev samih duhovnikov in — nun. A, postavljeni oskrbnik Gilroy, se brani imena dotičnih "gimpelnov" imenovati. Se ve da, to bi škodilo prihodnjemu izžemanju ljudstva; kajti sedaj bodo s podvojeno močjo vpili, kako siromašna je katoliška cerkev in ti dbro verno ljudstvo, daj pa daj! da se ogromna luknja zopet zakrpa.

Oskrbnik Gilroj je imenoval samo posvetne truste in zavode, ki se bodo morali s kakem papežovem blagoslovom tolažiti, ker denarja in imetja "fidelni" banke je malo ostalo na razpolago in ako bodo dobili po 20% se znajo naravnost v Lurd peljati ter se za čudež zahvaliti bivšemu predsedniku Patrick J. Kieran, ker ni vse v žep pobasal.

Med opeharjenimi upniki navedemo sledeče; a pripomnimo že tukaj, da se vsi s pristnim krščanstvom odlikujejo: United States Mortgage and Trust Company, $586.000, Carnegie Trust Company, $295.398; R. Kleybolte & Co., 464.000, American Trust Co., Boston, $78.000; Brewster & Co., $15.000; Ennis & Stoppani, $35.-000; J. W. Gates, $35.000; Louis M. Anderson, $140.000; Charles H. Hammill, $135.314; St. Thomas Theological Seminary, Denver. $10.000; Holy Trinity College, $10.000; Peoples Savings Banks, Pittsburg, $220.000; Empire Savings Bank, Pittsburg, $190.000; Mutual Bank, v Chicago, $22.500; United Empire Bank, Montreal, $61.450; Sterling Bank, Toronto, Canada $39.000; Guarantee Title and Trust Company, Pittsburg, $238,535 itd. Sedaj pa naj še kdo reče, da je cerkev delavski prijatelj in da ne živi v najlepši slogi s kapitalistom, kot je sama brezdomovinski kapitalist.

Kardinal Gibbons je odvetnika William Nelson Cromwell iz New Yorka osebno naprosil, da zastopstvo upnikov prevzame **da čast katoliške cerkve in cerkvene korporacije varuje.** Ta je prav dobra! Kardinalu Gibbonsu je za **čast** toliko, kot za lanski sneg, pač pa mu je za denar, kterega mora Cromwell rešiti kolikor več mogoče, da nenasitna bisaga ne shujša.

Pri tem polomu je značilno, da je bivšega predsednika Kierana, tajnica gospa Lorena W. Davis, v teku dveh let **en milijon** dolarjev v raznih obrokih pri neki banki na svoje ime vložila.

Gre se za približno 5,500,000 dolarjev, in kakor smo že omenili, pričela se bo "izvanredna" in trudapolna agitacija — a pardon; trudapolna fehtarija, da jo bo sam vrag vesel. Nadomestilo mora biti in bo tudi, ker nerazsodnih ljudi še ni konec.

Cleveland, O. 18. dec. 1908.

Cenjeni "Glas Svobode", Ti naš stari prijatelj in za dobro bit slovenskega delavca v Ameriki, veliko prinašaš iz Clevelanda, O. ali škoda, o napredku se Ti nič ne poroča temveč še zmerom o navadnem ravs in kavsu. Prav je tako; enkrat se bojo že izpametovali tudi naši rojaki v Clevelandu. Pri zadnjih predsedniških volitvah so popivali in kričali: 'Ta dober je izvoljen, plenti dela!" A sedaj pa preklinjajo onega, katerega so pred par meseci toliko hvalili. To se pač reče nerazsodnost in nezavednost. Dan na dan je več brezposelnih, samoumorov in tatvin, polne ulice vidiš hoditi izstradanih delavcev za kruhom in delom, pred tovarnami stoji vedno več dela iščočih. To je prosperiteta?!

Slovenski delavec, kedaj se boš zavedel, da si moderni sužen? Čitaj delavsko časopisje ker tam dobiš pouk, kako se znebiš tlačanskega jarma in da prideš do boljše bodočnosti. Letos bode krizmus samo lenuharjem delil darove, delavcem se bode pa porogljivo smejal kakor po navadi. Kedaj se bode tudi on izpametoval in stopil v naše vrste?

Pozdrav vsem svobodomiselnim Clevelandčanom.

Olimpius.

IMPORTIRAN tobak iz stare domovine. V zalogi ima po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete.

J. VOKOUN,
559 W. 18th St. Chicago, Ill.

John O. Hruby

589-591 So. Centre Avenue
Chicago, Ill.

Priporočam veliko zalogo

pohištva

za spalne in jedilne sobe, preproge, zastorje, Karpeti, otročji vozički itd., ter razno vrstno železnino, peči in drugih potrebščin.

NAJNIŽJE CENE
Najsolidnejše blago

Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR
za leto 1909

je dobiti s poštnino vred za 30c.
Koledar je zelo obsežen in primerno darilo za božic ali novo leto.

Naročila naj se pošiljajo
Upravništvu "Glas Naroda",
82 Cortlandt St., New York

BRATJE ARNOS.

Grocerijski trgovci, na debelo in drobno, ter z raznim sadjem in zelenjavo. Vsa naročila se na zahtevo na dom pripelje.

639 Blue Island Ave. Chicago.

Emil Bachman,
580 S. Centre Ave., Chicago

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

PRESELITEV!

Frank Sakser Co.
in
"Glas Naroda"

se nahaja od sedaj naprej
v lastni hiši

82 CORTLANDT ST.,

To je tik Pennsylvania železnice, postaja Cortlandt St. Station ali dober blok od Baltimore & Ohio železnice . . . . . .

Slovanska Delavska Podporna Zveza

v Conemaugh Pennsylvania.

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1. Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: IVAN BREZOVEC, " "
Glavni tajnik: IVAN PAJK, P. O. Box 328 " "
Pomožni tajnik: JOSIP DREMELJ, " "
Blagajnik: IVAN KUKOVICA, P. O. Box 435 " "
Nadzorniki { *Predsednik: FRANK ŠEGA, Box 406* " "; *II. nadzornik: JOSIP CULJKAR,* " "; *III. " IVAN GLAVIČ,* " "
Porotni odbor { *Predsed.: MICHAEL AMERŠEK, 824 Park Ave, Johnstown, Pa*; *II. odbornik: IVAN SPENDAL, Conemaugh, Pa*; *III. " MARTIN PETRIČ,* " "
Zapisnikar: FRANK PAVLOVČIČ, " "
Vrhovni zdravnik: J. M. FERREL, " "

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se blagovolijo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

Opomba: Vsa krajevna društva spadajoča k S. D. P. Zvezi so uljudno prošena, da mi blagovolijo društveni tajniki nemudoma naznaniti natančne naslove in imena odbornikov, ulice in Box št. in pa kdaj, namreč, katero nedeljo v mesecu društva zborujejo, da jih vem pravilno objaviti v našem glasilu "Glas Svobode".

Z bratskim pozdravom
Ivan Pajk, gl. tajnik.

IZ CLEVEDANDA, OHIO.

Marsikateri rojak v Clevelandu, ali pa izven Clevelanda bode rekel: "Že zopet nekaj!" Ali, cenjeni čitatelj ako me pa vsakdanje razmere, takorekoč silijo do tega, da se nekoliko za stvar zanimam; potem pa naj že bode, kar hoče.

Dne 13. decembra dobim listek v roke, podoben vabilu na vstanovni shod clevelandske Jednote. Se ve, da sem slišal in čital, da se namerava ustanoviti Jednota in mislil sem si da je to dobra misel, ko sem čital v vabilu to in ono in med drugemi: "Ali ni tvoja dolžnost, kot rodoljub, da pristopiš k tej Jednoti"; in v drugih vrsticah: "Pridi in pokaži, da si rodoljub, da ti je prospeh narodne organizacije v resnici pri srcu."

Le te zadnje vrstice so mi posegle v srce in tako sem se podal na prostor zborovanja. Ko sem videl, da se v to svrho ustanovljeni odbor med seboj ne more sporazumeti, in da še vedno eno in tisto mele, prepričal sem se takoj, da Jednota ustanovljena na nameravani podlagi in s tistim asesmentom, ter brez bolniške podpore, **ne more eksistirati** med našim clevelandskim rojakom. To me je napotilo, da sem tudi jaz površno povedal moje mnenje, kar si je pa ustanovni odbor — krivično — tolmačil, da nameravam samo razdirat; torej ne vem ali me niso razumeli, ali pa me niso hoteli razumeti; ta zadnje bo bolj gotovo. Da pa nebodem preveč prostora tratil, bodem stvar nekoliko razmotrival po moji skromni pameti in prepričanju; torej k stvari.

Kakor sem razumel in kar se je govorilo, pričnimo od začetka: Vi g. predsednik in g. tajnik: Kako morata trditi, da se morejo druge Jednote skrivati pred postavam države Ohio? Jaz Vam lahko naveden na stotine organizacij, koje poslujejo z manjšim asesmentom, kakor ga Vi nameravate. Ako bodete imeli polno blagajno, se ve da se bo država brigala za njo, če pa bodo miši notri, potem pa mačka zraven. "Pred zakonom smo vsi enaki," tako se govori v Ameriki in drugodi; toda dokažem, da je to bolj počasi, ker zakon je večinoma le za revne, da se ga potom zakona izkorišča, a bogatini in milijonarji pa norca brijejo iz zakona, kar lahko dokažem. Ako je palica trhla, se ni varno na njo naslanjati. Kako pa le ta maček mijavka, ko trdite, da druge Jednote morajo propasti v 10 letih, po drugi strani pa priporočate, da bi bili Vaši člani ob enem tudi člani drugih Jednot, da bi v slučajih bolezni dobivali podporo tam. **No, kako pa to, če pa bodo propadle?!!** V slučaju da oče zboli in ima kopico otrok, kateri zahtevajo kruha, bolnik potrebuje postrežbo, zdravnika in zdravila, a kje vzeti denar? To je prva nesreča, katera zadene družino in podpora je neobhodno potrebna. Kje tiči vzrok, da se Vi ne strinjate s to argumentacijo? Čudno, to mi je uganka! V tem je največja napaka a jih imate še veliko, za katere se pa ne zanimam.

Predno preidem na druge stvari, Vas še to vprašam: Ali neveste, da so ostale Jednote in društva že veliko dobrega storile v slučaju bolezni in smrti več kot zavarovalne družbe? In Vi hočete ustanoviti Jednoto po onem društvenem modelu? Ako bi bilo pri Jednotah bolj praktično gospodarstvo, bi bilo še boljše kakor je sedaj, toda se ve da, ako se denar posojuje za tempelne rimskega kalibra, no potem — — —!

Napaka je tudi pri Vas ta, — katera Vas bo tudi pokopala — ker Vi nočete sporazuma s strankami in rojaki. Ako je socijalist, ni za nič; ako je patentiran klerikalec tudi ni ta pravi, edino Vaše vere in Vašega kalibra mora biti, potem je dobro došel! Čemu to? — **Zakaj ne pripustite posameznemu rojaku njegovo versko in politično naziranje in prepričanje, kot zasebno stvar?** S tem žalite Vašega rojaka Slovana, kateri je ene in iste krvi. Čemu nočete pobratimstva in opustiti tiste starokopitne fraze? To je žalostno in sramotilno za rojake, kateri se prištevajo k bolj izobraženim.

Verujte mi, da sem prišel z dobrim namenom v dvorano in ne s tistim kakor se mi je predbacivalo izven dvorane po zborovanju, in ako ste Vi tistih misli, kot par Vaših pristašev, tako Vas obžalujem. **Vedno pa bom stal na stališču, da bom deloval v prilog sloge in procvit proletarjata, slovenskega trpina,** in če se prav kakšna pokveka na glavo postavi. To zadnje velja le par onim, ki so mi predbacivali, da bodem zopet pisal; ker pa nočem biti, kot kriv po nedolžnem obsojan, toraj rajši pišem, ako Vam je potem prav ali neprav, to me nič ne briga.

G. Jarcu bi stavil vprašanje, kateri list je umazan, ali oni ki piše odkrito brez pardona in ne prikriva nobenih falotarij, katere se dogajajo za kulisami, ali oni ki vse po katoliško zamolči in ljudrtvo poneumnuje? Moja navada je, da vsako umazano stvar v "žehto" denem, torej svetujem previdnost.

Kar se je pisalo o clevelandski Jednoti pred tem dopisom, mene pustite pri miru, ker moja navada ni da bi organizacije razruševal ali pa po časopisih blatil, ako pa zasluži, se pa ne bodem skrival, čitali bodete moj podpis.

Ako Vam je v resnici za to, da pride do resne organizacije in Jednote, skličite javni shod, povabite rojake, ne oziraje se na versko in politično prepričanje, toda edino za naravni napredek. Ne natolcujte nikogar za Vašega nasprotnika ali sovražnika. Pozabite osebno preteklost in tako se lahko združimo v "Slovensko Clevelandsko Zvezo," katera naj bi imela nalogo, da se zgradi poslopje za slovensko šolo, dvorano za zborovanje itd. Potem se priskrbi učitelja, da bode mladino zgojeval v mili slovenščini in jo spodbujal v maternim jeziku k delovanju v prid slovenskega naroda. Ustanovile bi se lahko "Zadruge", "Konzumi" itd. To bi bilo hvale vredno; torej gospodje odborniki začnite!

August Kužnik.

Biwabik, Minn. 16. dec. 1908.

Uredniška notica v predzadnji štev. "Glas Svobode" na prvi strani od Father Buh-ovih "žegnov" iz sv. mesta Rima so nas prav razveselili. Čast pisatelju in njegovi skladbi.

Recite dotičnemu g. pisatelju, da pri naročbi teh blagoslovov, se naj zmisli tudi na nas revne Biwabik-čane, kateri nimamo že en mesec nič dela in zaslužka ter nam blagovoli naročiti par metrov onih blagoslovov, sicer nam bo to zimo zelo trda predla.

Ja res je že čes vse meje, kaj se vse ti humbugarji ne zmislijo! No pa vendar Tebi "Glas Svobode", Ti prinese vsaj nekoliko dobička ta čičeri-čačeri, ker tu pošljem $1.50 za novega naročnika z imenom Matej Vidas Box 107, Biwabik, katerem blagovoli takoj list poslati. Sicer je on hrvatski Primorec, toda vseeno želi brati tak list, kakor si Ti "Glas Svobode".

Mislim, da taki spisi in dopisi, kot jih prinaša ta list, bode v kratkem privabil iz naše bolj revne okolice še novih naročnikov. Se ve da, naj več nas je v strahu, ker si preveč socijalističen, torej prosimo, daj nekoliko odjenjat, pa bo boljše, ker drugači nam boš pohujšal vse naše žene in otroke. (Oho! Op. ur.)

Za to pot naj bo dovolj; ako bomo vidili, da naši prošnji vstrežeš, namreč, da se enmalo ponižaš potem te bomo raji imeli in se tudi raji na-te naročali.

Prijateljski pozdrav vsim svobodomiselnim ljudem po celem svetu. **Naročnik.**

Pripomba uredništva. Cenjeni dopisnik! Pač ni naše mnenje koga pohujšati, kajti v takem slučaju bi že rajši "mlinski kamen" v žep utaknili in na drevo zlezli, kot pa to storil. Pač pa nam je čez vse na tem ležeče, da prižigamo luč uma, ko je še toliki nerazsodne teme. Kaj pravite, ali bomo še dolgo brodarli predno prijadramo do obrežja svetlobe? — Bojevati se nam je vsestransko: Eni upijejo, da v boga ne verujemo; v glavnem odboru S. N. P. J. sklepajo kako bi nam sapo zaprli, zaradi naše povsem stvarne kritike; tem pišemo premlačno, onemu preveč črnila v žrelo porinemo itd. Mislili smo že semtrtja a nismo jo pogodili; zatoraj ostanemo na naši poti! Da ste nam zdravi in se kamlu zopet oglasite.

Naše prepričanja.

Vedno smo bili uverjeni, da ljudstvo je opravičeno do vsega, kar se dobi za denar, sosebno pa je uresničen ta izraz pri nakupovanju zdravil za družino. Upoštevajoč te razloge je izdelovatelj Trinerjevega ameriško-zdravilno grenkega vina si vedno prizadeval izdelati in ljudstvu podati le dobro zdravilo. Tudi se je v tem dolgem času našega to zadevnega poslovanje ljudstvo zadovoljilo z našim izdelkom, ter pripoznalo, da je to najboljše zdravilo želodečnih in notranjih bolezni, kakor tudi v boleznih, katere izvirajo iz slabe in nečiste krvi. Rabite ga, kadar ste slabotni, bledi in onemogli, kadar nimate slasti do jedil ter da ste nervozni, kadar imate krč v želodcu in v notranjosti sploh.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

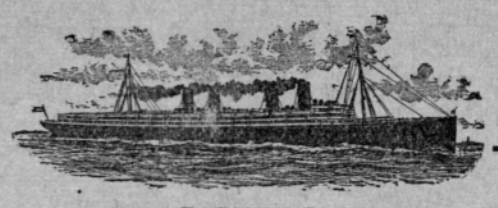

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania.....9. dec., 1908 | **Alice**.....30. dec. '08
Martha Washington 19. dec.'08 | **Laura**..... 13. jan. '09

"Laura in "Alice" sta **nova parnika na dva vijaka.** "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravnokar zapustila ladjodelnico ter sta najnovejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: ☞ Za Avstrijo--TRST, za Ogrsko--REKA
Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v **SLOVENSKEM JEZIKU**

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
2 Washington St., New York, N. Y.

Zaloga pohištva

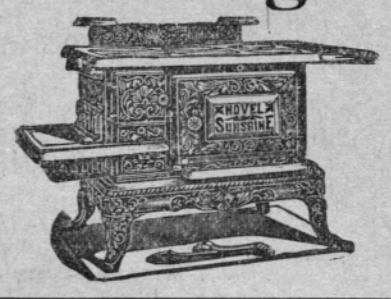

Dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo.

V. KOBZINA-tu
580-582 Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

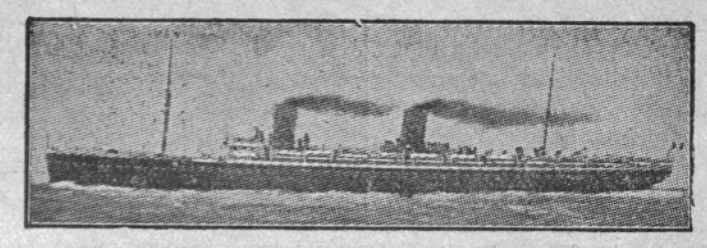

New Yorк v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence .....30.000 HP | **La Lorraine** .....22.000 HP
La Savoie.....22.000 HP | **La Touraine** .....20.000 HP
Chicago, nov parnik.....9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St, New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na **71 Dearborn St. Chicago, Ill.**

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — **A. Horwat, Joliet, Ill.**

Trgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Banke

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**
650 Blue Island Ave.
Veliká Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

WELKY'S
Restavracija in gostilna
552 Blue Island Ave.
CHICAGO
vogal Loomis in 18. ceste. Telefon Canal 1458

JOSIP REMSKO
GOSTILNIČAR
163 Reed St., Milwaukee, Wis.
se priporoča rojakom za obisk. Postreže s prístnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago
KEGLJIŠČE in DVORANA

V ITALIJO

v Egipt in adrijansko morje, ter azorsko obrežje in Madero, vse v divnih pokrajinah, kjer je zimsko podnebje kot poleti, preplujejo parniki

Cunard Line.

Društvo vstanovljeno leta 1840 (posluje 69 let.) Velikanski novi parniki **novodobno** opremljeni

CARMANIA, (trojne turbine in vijaki) največji in najlepši parobrod sveta,

CARONIA, (z dvojnimi vijaki) 666 čerljev dolg, in z 20.000 ton vsebinske moči.

Dva največja parnika sveta;

CARONIA odpluje iz New Yorka, 28. novembra, 7. januarja in 18. februarja,

CARMANIA odpluje iz New Yorka 21. januarja in 4. marca.

V Ozore, Madera, Gibraltar, Genova, Neapol, Aleksandrijo, Trst in Reko.

Vsi novi in novodobno opremljeni parniki
Carpathia z 13.600 tonami
Slavonia z 10.600 "
Pannania z 10.000 "
Ultonia z 10.400 "

Vse pojasnila daje **CUNARD parobrodno društvo,** L. t. d.
F. G. WHITING, Mgr. West, Dept.,
S.E. CORNER Dearborn in Randolph Str. CHICAGO.
Kakor tudi vsi lokalni agenti.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St, Tel. Canal 1405

Največja zaloga raznovrstnih harmonik. Pišite po cenik.
Raznovrstne
GLASBENE INSTRUMENTE
prodaja in popravlja
Josip Jiran
459 W. 18th St. Chicago, Ill.

Novodobna sužnost.

Zvezni pravnik Sims, v Chicagi, zvezni veliki porotniki in potem prizivne inštance ameriške, bodo priliko imeli svetu pokazati, kolika da je pravica v tej svobodni deželi. Vidili bodemo ali je kaka razlika med oljnatem trustom kteri je "srečno" rešil preko 29 milijonov in pa med lopovi, katerim preti povsem premalo kazen 1 do 5 let ječe ali pa od $500 do $1000 denarne globe ali obojno ob jenem. Stvar je sledeča:

"Glucose Trust" v Argo, kateri se oficijelno imenuje "Corn Products Refining Company" gradi v Argo velikanska poslopja, pri katerim je 1100 delavcev upo'senih in kteri se nadzorujejo ter žnjimi postopa, kot s sužnji. 50 prič, kateri so bili po nekem podzemljskem rovu pobegnili, so bili že zaslišani in izpovedali sledeče:

S vsemi delavci se tako ravna, da se pri delodajalcu zadolžijo. Delavec dobi pogodbeno dnevno plačo $1.65. Hrana in stanovanje se jim vsaki teden od 5 do 10 dolarjev zaračuna. Stanovanja (?) so iz desek zbite barake, polne stenic in uši; po tleh lazijo madžarati in druga golazen, ako pa sneži, pa polno snega skozi špranje nanese. Hrano priskrbuje C. Truitt iz St. Louisa od Pattee-Truitt Commissiary Co. Živež je skrajno slab; večinoma pokvarjeno meso in trhleno sočivje itd. in je z enim dolarjem na teden predrago plačano. Rokodelci morajo po $7. na teden plačati. Enkrat briti stane 25c.! en par slabih nogavic stane 50c. Za vsako stvar se mora podvojna vrednost plačati.

Pattee-Truitt Co. je dobaviteljstvo dobila in izkorišča delavce na neverojetni način. Delavci, kteri se za to delo v St. Louisu zglase, morajo $2 provizijona plačati in se pogodbeno zavezati, da plačajo vsaki mesec po 40c. za zdravnika. Ko se je dostištevilno delavcev zglasilo, jih vkrcajo v železniški vagon, kakor živino in hajdi na kraj mesta. Tja dospevši, so oderuške hijene samo med in mleko; z vsem jih takoj preskrbijo, in ko so reveži v zadolžni knjigi zapisani v tistim hipu so vragu zapisani. Da ne morejo pobegniti je ves prostor z bodečim žicami obgrajen a pazniki čuvajo z nabitimi puškami, da kdo čez ograjo ne pobegne; že poiskuz bi bil z življenjem plačan. Takisto čuvajo vrata oboroženi čuvaji. Vsaki, kdor hoče ven iz ograje, mora imeti izkaznico, kam da gre, po kaj gre in pa posebna opazka mora biti zapisana, da nič ne dolguje podjetju.

Strogo je prepovedano, da bi kateri delavcev drugje kaj kupil; vse kar potrebuje mora pri oderuhih kupovati.

Delo, katero bo stalo 15 milijonov, vodita superintendent Geo-Chamberlain in pa H. Bishop iz La Grange, superintendent Lake Construction Co.

Večina delavcev so Italijani, kateri uživajo popisano gostoljubnost, a sedaj moramo, kakor rečeno počakati, da vidimo izid tega novodobnega suženstva v Argo samo 15 mil od Chicage.

Poštnina 2 centa v Nemčijo.

V sporazumljenju Nemške državne pošte v Berolinu in generalnega poštarja ameriškega Meyer, v Washingtonu so pogodbo podpisali, vsled katere bo od 1. januarja 1909 dalje od navadnega, do ene unče težkega pisma iz Amerike v Nemčijo samo po 2 centa, in obratno iz Nemčije v Ameriko po 10 fenigov za plačati.

Ta ugodnost velja samo za pisma, ktera se bodo vsaki torek in petek z parniki "Severno-Nemškega Lloyda" iz New York odpošiljala. Od pisem, poslana čez Francosko oziroma Angleško se plača tudi posehmal dosedanja poštarina in sicer od prve unče 5c in od vsake nadalje pričete unče po 3c.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

VABILO NA VESELICO!

katero priredi društvo "Boriťelj" št. 1. S. D. P. Zveze v Conemaugh, Pa. **dne 2. januarja 1909** v dvorani društva **sv. Alojzija št. 36.**

Spored jako zanimiv z dobitki in plesom. **Začetek ob 6. uri zvečer.**

Vstopnina $1.00 dame vstopnine proste.

Pivo brezplačno: za dober prigrizek bo tudi preskrbljeno.

K obilni udeležbi vabi: **Odbor**

VABILO!

Podporno društvo št. 5, spadajoče k S. N P. Zvezi: priredi v dvorani gosp. Mag. Polišek v Darragh, Pa. v **soboto dne 26. decembra t. l.** prvo društveno veselico.

Vsi člani in prijatelji, brez ozira na narodnost, se vljudno vabijo, da se mnogoštevilno vabilu odzovejo.

Vstopnina $1.00 gospe prosto; piva in godba prosta.

Pričetek ob 6. uri zvečer.

Za vsestransko povoljno postrežbo bo skrbel **Odbor.**

Rojak g. **Jakob Kočevar o Clevelandu O.** je prišel iz stare domovine, kamor si je bil šel zdravje izkat, po šest mesečni odsotnosti zopet nazaj, in se nadjamo, da zdrav. Dobro došel!

Ured. in Upr. "Gl. Sv."

Nezaželjeni državljan

Josip Pulitzer, lastnik in odgovorni urednik 'New York World', enega največjih Ameriških časopisov v New Yorku, v katerim je sem ter tje odkril razne senzacije izmed katerih najbolj smrdi ona proti Rooseveltu radi Panamskega prekopa, se je na svoji jahti v družbi prijateljev in raznih pisateljev 21. t. m. iz News Newport, Va. odpeljal v Panamo, da natanko vse preiščejo glede panamskega prekopa. In potem? To vam bo streljanja! Roosevelt, look out!

Sveta inkvizicija.

V Zagrebu je bivši katoliški duhovnik Švegel, nameraval predavati o papeštvu, a maziljena duhovščina je v sled denuncijacije dosegla, da je policija predavanje prepovedala.

Resnica v oči bode in naj si bo na hrvatskem, kranjskem, tu v Ameriki ali kjerkoli. Druzega ne manjka, kot srednjeveška inkvizicija, potem smo na terdnem.

Književnost.

Prejeli smo že drugi zvezek v češkem jeziku tiskani ilustrirani satirično-humorističen list "Česko-Amer. Kacířské Epištoly." 8° 16 strani ter izhaja vsaki drugi petek in stane za celo leto $1.30.

Naroči se pri g. Frank Končel, 525 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kdor Češko umi, je list priporočen.

— Zopet se je nekaj rojakov pri nas naročilo na "Svobodno Misel" toda so nam poslali samo 50c naročnine.

Mi smo v zadnji štev. "Glas Svobode" pisali, da stane naročnina za Ameriko 3 krone, **tedaj 65c.** a ne 50c. Samo tisti **ki se ob enem tudi na novo na "Glas Svobode" za celo leto naročijo** imajo ugodnost, da plačajo skupno **le $2.00.**

Listnica uredništva.

John Routar, S. Chicago. Vaše pismo zaradi Zveze, smo poslali na "Zveznega" tajnika, kteri Vam bo pojasnila dal.

— Ostale dopise smo morali zaradi primanjkanja prostora, odložiti a pridejo na vrsto.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kniga **"Opatov Praporščak"** kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

Organizacija je moč, s ktero računajo vaši delodajalci.

NAVARNO ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave.** Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobro, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživate

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepčuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odrašenim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINER-JEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih.

Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Podpisani naznanjam

Slovencom in Hrvatom

da točim v svoji

gostilni

zraven **Atlas pivovarne** razven dobre Atlasove pive **MAGNET** tudi najboljša Californijska vina ter izvrstne rakije, in sicer na

680 BLUE ISLAND AVENUE

Nadalje postrežem s prostim mrzlem in gorkem prigriskom dopoldne in popoldne, a opoldne dajem izvrstno **kosilo za 15c s kozarcem pive ali vina.**

IG. F. HALLER, lastnik

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

6: 6 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zedovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

J. HERMANEK

633 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Ostrige, raki, ribe in velika zaloga konzerv

Gabriel Vouk, Edini slovenski **krojač**

v Chicagi; naznanja slav. občinstvu, da je prevzel obrt od g. **M. Erklauca,** ter nakupil raznega blaga v izdelovanje novih in popravo starih oblek po zmerno nizkih cenah. Se priporoča

Gabriel Vouk, 624 S. Centre Ave.

CHICAGO, ILL.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel, Canal 6296

5.75 Im. 17 JEWELED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za možke aliženske 18k **SOLID GOLD** filled z lepo okrašenim dvojnim pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah, **JAMČENA ZA 20 let.** Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za $5,75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezetira **NE PLAČAJ NITI EN CENT.** Pomisli pa, da lahko plačaš $35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co

505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE $2,500,000.00

GLAVNICA . $200,000.00

PREBITEK . . $100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. **imamo tudi hranilne predale.** Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

SEDAJ JE ČAS. Zakaj ne date svojim prijateljem **DOBRE SLIKE** za božično darilo. **Sedaj je čas,** da si jih date narediti pri

Wilke

Izkušenem fotografu

on je mož za te, in čas je sedaj, da podarite sorodnikom in prijateljem lepe slike po nizki ceni.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

USTANOVLJENA L. 1883 — **CHICAGO** — PHONE CANAL 287

No. 1005. - Guaranteed under the Food and Drugs Act, June 30, 1906.

Dobro mazilo

Lahko se prepričate, da ribanje premaknjenega členko ali bolečih udov radi živčnega revmatizma z zdravilom, kot je

Severovo Olje sv. Gotharda.

odstrani bolezen in vnetje ko so že vsa druga zdravila bila brezuspešna. Tudi izkušnja uči, da je to olje boljše mazilo kot katerosibodi drugo. Cena 50 centov.

Kako dobro mazilo j naše Olje, piše gosp. Chas. Coniff, Ashley, Pa., kot sledi:

"Prosim, da sprejmete iskreno hvalo za poslano mi Olje sv. Gotharda. Imel sem hudo trganje v nogi, pa po rabljenju vašega mazila samo ŠTIRI dni so vse bolečine izginile."

Zdravniški svet zastonj. :-: Severova zdravila se prodajajo v vseh lekarnah.

Krepčilo.

Novo življenje in prenovitev človeškega telesa ter okrepčilo želodca in odstrajenja vseh neredov se dobi pri rabljenju zdravila, ki je res zanesljivo, in to je

Severov ŽELODČNI GRENČEC.

Osebe, ki imajo omajano zdravje in oni, ki trpe na slabem želodcu, bodo si veliko opomogle, ako rabijo to toniko nekaj časa poredoma. Cena 50 centov in $1.00.

Prehlajenje.

Prehlajenje se najrajše primeri v zimskem času. Ako se pa ne stvar začne zdraviti dokler še ni hude nevarnosti, potem se ni ati raznih pljučnih bolezni, katere sledijo za prehlajenjem.

Severov BALSAM ZA PLJUČA

je zdravilo, ki še ni nikdar bilo rabljenjo brez uspeha proti kašlju, odstrani bolečine in šegetanje v grlu, prepreči prehlajenje in zabrani nasledicam hudih pljučnih bolezni j.
Cena 25 in 50 centov

Severov almanac dobite zastonj. Vprasajte zanj pri lekarnarjih.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizo 18. ulice Chicago, Ill.

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič
611 So. Center Ave.,
blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJC SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke.

Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & CO.

UNIOVI KREJČI a ODĚVNÍCI

Kloboučníci a obchodníci zbožím výpravným

ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE ZVLÁŠTNÍ POZORNOST

598-600 BLUE ISLAND AVENUE

ANTON LINHARD & SON
— Pogrebnika —
Kočije za dobiti za vse priložnosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

Edward Pauch
gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

GOSTILNA
SLOVENSKI DOM
NA NOVEM PROSTORU
583 S. Centre Ave. vogal 18 St.

Slovenci in drugi bratje Slovani, kateri hočejo izvanredno dobro postreženi biti, naj pridejo da se prepričajo osebno. Za kar vabi s poštonvanjem

Mohor Mladič

RAZNO IN DRUGO.

Kranjski deželni glavar Šuklje je bil obcesarjevem jubileju "povzdignjen" v plemiški stan. V imenu deželnega odbora mu je čestital — dr. Tavčar. Kdové, če sta se oba kaj spominjala na tiste vehementne članke, ki jih je — ni še davno — proti Šukljeju objavljal Tavčarjev "Slov. Narod"? Ali pa na tiste čase, ko Šuklje še ni bil klerikalec, seveda tudi še ne "Edler von"? Spreminjajo se časi . . .!

10.000 ljudi je umrlo vsled lakote, ki je trajala 9 mesecev, v angleški naselbini Uganda.

4 lobanje odraščenih ljudij so našli kakih 60 cm pod zemljo pri prezidovanju vile Bökman v Gorici, na Primorskem kjer bo novo malo semenišče. Pokopališča tam ni bilo nikoli. Oblast preiskuje to reč.

Za splošno volilno pravico za hrvatski sabor je hrv. soc. dem. stranka uvedla silen boj. Tudi vse druge stranke na Hvratskem so se izjavile za to zahtevo in je s tem vprašanje splošne volilne pravice postalo na Hrvatskem splošno narodno vprašanje.

Iz kranjske hranilnice v Ljubljani (nemške šparkase) se je v minulem mesecu zopet dvignilo okrog 5 milijonov kron. Od 20. septembra t. l. se je dosedaj dvignilo okrog 20 milijonov kron. Z novim letom je odpovedan tudi cerkveni denar okrog 20 milijonov kron. — Propad tega nemčurskega zavoda v osrčju kranjske dežele je neizogiben, kar bi se moglo že davnej popred zgoditi ali pa nikdar v Ljubljani ne vstanoviti. — Toda šola je dobra!

V kotel vrele vode je padla v Otavcu pri Črnomlju 3letna Ana Butala in se tako oparila, da ni upanja, da ostane pri življenju.

Nesreča. V jetnišnici v Črnomlju je padla neki Koprivec gorečа petrolejska svetilka na tla in se je petrolej užgal. Nespametnica je hotela z nogami ugasiti goreči petrolej, a se ji je pri tem vnela obleka. K sreči so prihiteli ljudje, ki so udušili ogenj. Ženska je dobila nekaj opeklin na rokah in nogah.

Tatovi po ženitovanju. V Otovcu v Beli krajini so imeli pri Zupančiču ženitovanjsko pojedino. Ko je bilo te konec in so šli domači spat, prišli so tatovi, ki so pokradli 2 uri in nekaj jedil, ki so ostala od ženitovanja.

Za poškodbami je umrl v celjski bolnišnici kmečki fant Jožef Čepl iz Šmarjete pri Celju. Dobil je poškodbe v pretepu.

Uboj. V Ribnici na Koroškem je bil kočar Franc Zupančič zaboden, da je umrl vsled tega. Zaprli so dva kmeta.

Cerkveno izobčenje proti profesorju Schnitzerju je rimska kurija umaknila in Schnitzer začne kmalu zopet poučevati na monakovskem vseučilišču cerkveno pravo.

Nesreča na Jesenicah. V soboto 28. nov. zvečer je gospa Marija Houptmann ugašala petrolejsko svetilko. Petrolej se je vnel, svetilka eksplodirala in gospa Hauptmann je bila v trenotku v ognju. V nedeljo zjutraj so jo prepeljali v bolnišnico.

Revolucija v Perziji. Šah se boji, da izbruhne splošna revolucija, zato si je že kupil na Ruskem veliko posestvo, kamor prepelje svoje zaklade ter se tudi sam preseli, ako bi revolucija zmagala.

Deset konjskih zapovedi. 1. Vedi. da imam kosmata ušesa. 2. Čuvaj mi zdravje! 3. Spravi dobro vprežno orodje! 4. Bos ti ne morem voziti. 5. V breg me ne presili. 6. Navzdol me ne pretiraj! 7. Po ravnici se ne bojim teže. 8. V hlevu ne pozabi name! 9. Moje črevo ne bodi prepolno; 10. Kakor ti meni, tako jaz tebi.

Nagla sodba v Pragi. — Naglo sodbo more odrediti namestnik v sporazumu s predsednikom višje dež. sodnije. Sodi poseben senat, ki izreka navadno le smrtne obsodbe, izjemoma ječo. Nagla sodba se razglasi ob uporih ali če se pojavijo javne nasilnosti v posebni meri ropi, tatvine. Sodijo 4 sodniki. Gre pa hitro, vse postopanje traja k večjemu 3 dni. Pred naglo sodbo se postavi le take ljudi, ki se jih je zasačilo pri kaznivem dejanju ali je gotovo, da se dokaže krivda. Obsodba se glasi navadno na smrt, proti obtožki ni nobenega priziva; smrtna kazen se izvrši 2 uri po izrečeni sodbi. — Korespondenčni biro iz Evrope naznanja, da je preki stan nad Prago zopet preklican.

Iz šale zares. V Apačah pri Ptuju je bila pri kočarici Mariji Vidovič 6. septembra domača zabava, na kateri je bilo več sosednjih fantov. Sprva so bili vsi dobre volje, potem so se začeli iz šale metati, končno je pa prišlo do pravega pretepa. Ivan Kavčevič je udaril Franca Zajca z jermenom po hrbtu, ta pa je potegnil nož in ga sunil z njim v trebuh, da se je Kavčevič zgrudil in čez pol dne umrl. Zajc je bil obsojen na 9 mesecev ječe.

Nepošten poštni sluga. 25 let stari, oženjeni Karel Šircel je služil v Spodnji Šiški za poštnega sela za mesečno plačo 50 K, par sto kron mu je pa nesla napitnina. Vsled lahkomišljenega življenja je zabredel kmalu v dolgove, kar ga je privedlo do nepoštenosti. Dne 13. julija t. l. si je prisvojil 100 K, poslanih potom poštnohranilnega urada na Lucijo Mohar, katere podpis je ponaredil. Dalje je poneveril za Josipino Kössler nakazani znesek 20 K in Ivanu Pušarju 20 K 10 vin. Dne 30. julija t. l. si je prisvojil iz Idrije na Jerneja Steleta v Spodnji Šiški odposlano denarno pismo z vsebino 700 K. Od tega denarja je Luciji Mohar povrnil 100 K, pa tudi Josipini Kössler je izplačal poneverjenih 20 K. Ko je še nekaj drugih dolgov poravnal, je pobegnil z ostalimi 300 K iz Šiške. A že v nekaj dneh je zapravil ta denar, končno se pa v Kanalu na Goriškem v prsi ustrelil, vendar mu je pravočasno zdravniška pomoč rešila življenja. Obdolženec priznava svojo krivdo. Šircelj je bil oproščen.

Milijonarka gladu umrla. V Budimpešti je živela vdova Fleischer, ki je stanovala v majhni sobi in živela zelo siromašno; vsak teden je samo enkrat jedla kaj toplega Sprejemala je tudi milodare, imela je pa devet trinadstropnih hiš. Premoženje ji je opravljal neki odvetnik. Nekega dne je šla knjemu; poročal ji je, da še dve stranki niste plačali stanarine. Odvetniku je naložila, da takoj oba dolžnika toži. V veži pa se je potem zgrudila in umrla. Zdravnik je dognal, da je umrla gladu, razburjenje zaradi dolžne stanarine pa je smrt pospešila.

Andrée mrtev? Kapitan danskega parnika "Juga". Storn. poroča, da je kapitan Thalker na vožnji po severnem Labradorju našel preprost križ z napisom "Andrée". Pod križem je bil pokopan mrlič, poleg njega pa zaboj listin. Kje sta ostala Andréejeva spremljevalca Fränkel in Brindberg, ni znano. Dne 11. julija l. 1897. so hoteli z zrakoplovom doseči severni tečaj, misleč, da jim bo z zrakoplovom lažje pripluti nad večnim snegom in ledom nego z ladjo.

Pri vinskem trgovcu. Vinski trgovec: "Vse te steklenice, kar jih vidite tu v kleti, so napolnjene s samimi zdravilnimi vini." Gospod: Aha, to so taka vina, na katera se morajo vzeti zdravila, ako se jih človek napije.

Koledar zastonj!

Vprašajte Vašega lekarnarja ali trgovca z zdravili za izvod Severovega Slovenskega Almanaha za leto 1909. Ta koledar lastuje razna navodila in priporočila, ki so jako dobra za vsakdanje življenje. Prepotreben je za vsako hišo. Dobite ga brezplačno, ako vprašate zanj v lekarnah. Ako ga pa nimajo pa pišite naravnost na nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Dva dediča.

Božič! — Koliko velikega pomena je ta dan za ves vesolni krščanski svet. Pred en tisoč osemsto in osmimi leti — po naši pratiki — se je tam v jutrovi deželi rodilo v skromni štalici dete — sin preganjenih in bežečih starišev. Jaslice so mu bile prva posteljca in pastirji so bili prvi koji so zvedli, da se je v njih bližini porodilo ubogo dete, sinček uboštva, brez lastne strehe, brez vsakega imetka. Seveda dete se ni moglo zavedati svojega prežalostnega položaja, takisto se pa tudi ni zavedalo, kaj ga čaka in kakšen velikan vesolnega sveta bo postal iz preprostega v hlevu rojenega deteta v poznejšem času.

Zgodovina nas uči in pripoveduje o rojstvu, življenju in o smrti onega poznejšega velikana, kateri je povzročil posredno in neposredno svetovni preobrat, kateri je povzročil, da se je, takorekoč ves svet iz svojih neskončnih tečajev premaknil, dokazal je s svojimi uki neprecenljive dobrote a povzročil je pa tudi brezmejnega — gorja; za ktero pa ni on odgovoren.

Ni naš namen o krščanstvu razmotrivati, temveč naš namen je nekoliko spregovoriti, kam da je krščanstvo zabredlo, kam je prišla tista ljubezen do bližnjega, katero je oni orjak učil, koji se je rodil v ponižnem hlevu v Betlehemu. (Mi pustimo tu Betlehem, kot rojstni kraj Krista, veljati, akoprav je njegov rojstni kraj bil Nazareh.) Siromašen se je Jezusček rodil, siromašen je velikan umrl. Toda bili so tudi v tistem času bogataši, kteri so se takisto malo za siromaka zmenili, kakor se to dan danes godi; in to je naš namen, da za božične praznike podamo našim cenjenim čitateljem dve nasprotujoče slike:

*

Predstavi si čitatelj sam hišno krasoto z mehkimi pogrinjali, elegantnimi preprogami in vse povsod tako bujno, kar se le more zadenar dobiti; kaj šele spalnica mlade lepe vojvodinje.

Sedaj vlada tu grobna tihota. Izučena strežnica, kot lilija v belih oblačilih se neslišno premika po tapetih okolu, polagujoč mehke volnene in svilnate obleke na stol poleg odprtega omrežja, odkoder odseva praskujoči ogenj po sobi. Strežnica je polagala mehke platnene brisače in najboljše vrste milo, kjer bi bili pripravni za vsak slučaj. Govorijo pa vse te priprave dovelj same za se; pripravljene so in čakajo trenutka, ko se žnjimi zavije nežno telesce dediča vojvode B.

Samo ena reč zakriva to sliko, katero nameravamo tu podati. Mladi vojvoda, oče še ne rojenega dediča toda pričakovanega vsako minuto, je umrl nagle smrti še v medenih dneh kmalu po poroki. Kako, ali zakaj da je umrl, tega ne povemo, zato ker je — mrtev.

Vse je v najlepšem redu in mati mlade vojvodinje (katera pa je slučajno bila Amerikanka) je nevzmirjeno korakala gor in dolj v sosednji sobi. Oblečena je bila v bogato jutranjo obleko, v kateri se je opazilo nje poln život, dobro ohranjen in dičen.

"Oh, ali bo že enkrat konec tega čakanja? In ako bo deklca, potem zgubi moja hčer pravico do plemstva vojvodinje. Ne, ne! Saj ne sme biti druzega, fant mora biti!" — Ženska bi bila tem besedam še lahko dostavila, da je bilo plemstvo njene hčere kupljeno z denarjem pridobljenega v potu tisočerih, ja miljon ameriških delavcev.

Vendar enkrat, odprle so se duri in v sobo, v kateri je mati vojvodinje mrzlično čakala je vstopil zdravnik, kateri je bil poklican iz Zdr. držav Amerike, da opravi posel v tem slučaju. Položivši mehak zavoj v njeno naročje rekoč: "Fant je in dedič!"

"Hvala Bogu," rekla je babica, "moja hčerka je še vojvodinja of B". Nato so pričeli v grajski kapelici zvonovi ubrano naznanjati novico med svet, da se je rodil sin vojvoda in dedič.

*

Podoba se spremeni v neko Ameriško mesto. Neka deklica v razdrapani obleki in z raztrgano ogrinjačo ovita čez suha mlada pleča, je vstavila zdravnika, kateri je bil ravno namenjen na obisk bolnikov v delavske hiše v velikem ameriškem mestu.

"Say, Mister, Vi ste zdravnik ali ne?"

"Sem, otrok moj, kaj bi rada?"

"Oh, prosim, dobri zdravnik, pojdite z menoj, hitro, hitro, revna moja mamica je bolna. Joka se in vzdihuje in babica me je poslala da poiščem zdravnika!"

"Kje pa je oče tvoj, otrok?" vprašal je zdravnik.

"Ata je vedno kašljal in kašljal do smrti," odgovoril je otrok, in oči so se ji napolnile s solzami.

"Jetika", si je mislil zdravnik sam pri sebi. Gornji pogovori so se med njima menjavali, ko sta hitela naprej. Nakrat se vstavita pred vratih tipične hiše in otrok je kar zletel navzgor v tretje nadstropje, zdravnik jo je skušal posnemati ter naposled vendar le dospel v gornje nadstropje, skorej brez duška.

"Našla sem ga, babica," je upila deklica, ko je odpirala vrata edine sobe katero so ti reveži nazivali: "dom."

*

Spremenimo zopet podobo naše povesti in oglejmo si to izbo brez luksurnosti. Na pol podrti postelji v enem kotu izbe je ležala bolna ženska, pokrita z oguljenim, vender pa čistim pogrinjalom.

Že zrela stara ženska, mati bolnice sključena od oslabelosti, dela in mizerje, vendar pa ni bila še daleč čez polovična leta starosti, je skušala oživeti ogenj v napol podreni peči. Pobirala je zadnje koščke premoga iz košare stoječe zraven peči, ter se trudila pomagati, da bi gorelo in ogrelo izbo, ter jo pripravila za sprejem novega življenja, ki ima priti.

Zraven postelje na stolu je ležal kos robatega sukna in nekoliko komadov drugih potrebnih otročjih oblek, katere so darovali revni toda milosrčni sosedi. Tudi te priprave kažejo na prihod mehkega bitja, ki ima vsak čas priti na svet — dedič življenja in sužnosti. Uboga ženska v postelji je toliko, da je prenašala bolečine ter upila, "Ni očeta, ki bi skrbel za mojega otroka!"

Po preteku ene ure položil je zdravnik brezmočno a že kričeče človeško bitje v roke stare matere. "Fant", je rekel zdravnik! "Kje, oh, kje bo dobila moja hči kruha in drugo za to novo življenje?" In solze debele kot lešniki so se polile dolj po razoranem njenem obrazu!

Nobeden zvon se ni oglasil, ki bi svetu naznanjal, da se je zopet en sužen rodil — dedič pomanjkanju — v palači se je porodil pa zopet en mojster — oderuh revnejšega.

Iz tega posnamež cenjeni čitatelj in cenjena čitateljica, kako je razdeljeno, bliščeče bogastvo na eni strani a brezmejna revščina drugi, in tako je bilo od pampiveka. Imejmo upanje v boljšo bodočnost, ko se naše ljudstvo prebudi iz omotice; da spregleda in spozna, da je vsaki "svoje sreče kovač."

Voščim vsem cenjenim čitateljem in čitateljicam vesele praznike in srečno novo leto!

Pisatelj.

Bolečine v hrbtu in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM SidroPainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabi v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatiki, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavo- in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

Milijone akrov državne zemlje zastonj.

Vsakdo dobi "homestead", 160 akrov kmetijske zemlje zastonj Kupiti zamoreš do 320 akrov izvrstne šolske zemlje v Texasu po $2.00 aker, na 40 letno plačilo. Obsežna slovenska knjiga, ki opisuje vso to zemljo, te poduči kako jo dobiti, stane le 75 centov po Money Order. Opisuje kmetijstvo in vsebuje načrt in opis nameravane slovenske naselbine **Slovenija.** Knjiga ne govori o nekaj negotovim; ž njo dobiš zastonj farmo, vredna najmanj $1600. Knjig izšlo 1000, polovica je prodanih; požuri se, v par dneh bodo pošle.

Prodajem farme v Minnesoti, kjer kmet bogati. Preskrbim "homestead", irigirano zemljo, farmo, vinograd, in gozd v kateri državi hočeš. V Texas je zemlja od $10.00 naprej.

WM. BRUNSHMID,
708 So. 10. St., Minneapolis, Minn.

Vino v preteklih časih.

Že od nekdaj se je rabilo vino kot zdravilo za bolehne, telesno slabost in neprebavnost. New yorški umetnik Mr. E. V. Natherny je izdelal jako lep načrt predstavljajoč mladi par v uradu nekega starega zdravnika. To podobo je kupil Jos. Triner, izdelovatelj ameriškega zdravilnega grenkega vina in posnetek te podobe, predstavlja njegov stenski koledar za leto 1909. En izvod koledarja pošljemo po prejemu znamk za 10c. Jos. Triner, 616—622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec mora **čitati "Glas Svobode"!**

Slovensko Narodno Podporno Društvo
"SLOGA" **v Milwaukee, Wis.**

PREDSEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.
PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.
I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.
II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.
BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.
NADZORNI ODBOR: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN, FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.

Društvene seje se vrše na 163 Reed St.

Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.

Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

GOTOVO ZA VAS

Jesenske obleke so došle, oglejte si jih na oknu in v prodajalni. Obleke in suknje najnovejšega kroja po primerno niskih cenah vpoštevaje kakovost blaga. Od.....

$7.50 do $25.00

Schwitzner CLOTHING CO. se dobi najboljše. Kupite pri nas si prihranite denar.

577-579 BLUE ISLAND AVE.

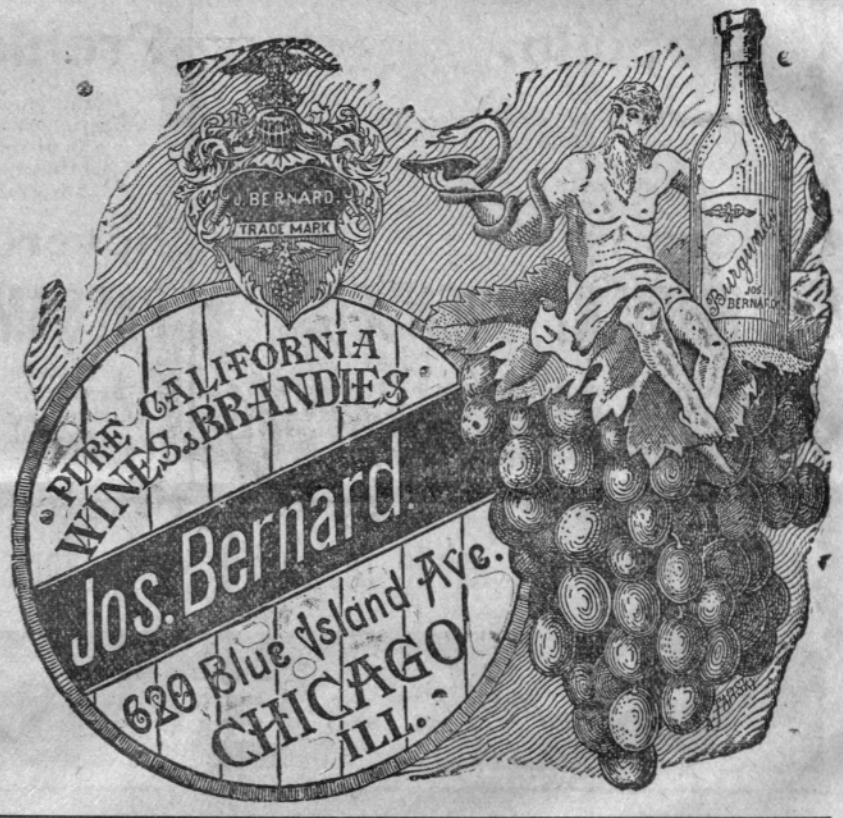

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Zimska razprodaja možkih oblek in sukenj

Najboljše blago po najnižjih cenach

Možke suknje po	- $ 7.50	do	$10.00
Možke suknje po	- 12.00	do	15.00
Možke suknje po	- 18.00	do	20.00
Možke suknje po	- 25.00	do	30.00
Suknje za dečke po	- 3.50	do	10.00

Yondorf Bros

BLUE ISLAND AVE. vogal 14. cesta